

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

**Vliv prvního pohlavního styku na současný sexuální život
studentů vysokých škol.**

Martina Gregořicová

Vedoucí práce: PhDr. Olga Havránková

Praha 2010

Prague college of psychosocial studies

The influence of the first sexual intercourse on the present
sex life of University students

Martina Gregořicová

The Diploma Thesis Work Supervisor: PhDr. Olga Havránková

Praha 2010

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a s použitím literatury uvedené v seznamu literatury.

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat vedoucí mé bakalářské práce paní PhDr. Havránkové za odbornou pomoc při psaní, panu doc. Balcarovi za pomoc při vyhodnocení kvantitativní části této bakalářské práci a dále mému příteli Robertovi a rodičům za podporu, trpělivost a cenné připomínky k textu.

Anotace

Bakalářská práce na téma „Vliv prvního pohlavního styku na současný sexuální život studentů vysokých škol“ je zaměřena na nalezení vztahu mezi prvním pohlavním stykem a pozdějším sexuálním životem. Práce se zabývá obecným vlivem zkušenosti na pozdější chování, rolí emocí v zážitcích a dále blíže vymezuje období, kdy k prvnímu pohlavnímu styku nejčastěji dochází, tedy adolescenci.

Empirická část obsahuje kvantitativní šetření provedené dotazníkovou metodou. Jeho úkolem bylo zjistit, zda existuje vztah mezi prvním pohlavním stykem a současným sexuálním životem studentů vysokých škol.

Klíčová slova: adolescence, pohlavní styk, sex, sexualita, sexuální, vliv.

Abstract

Bachelors thesis themed “The influence of the first sexual intercourse on the present sex life of University students” is focused on finding a connection between the first sexual intercourse and latter sex life. This work deals with a common influence of experience on subsequent behavior, role emotions in experience and closely defines the period when the first intercourse arise most, say adolescence.

The empirical part enquiry performed through questionnaire method. Its main goal was to find out whether the relation between first intercourse and contemporary sexual life of University students exists.

Key words: adolescence, sexual intercourse, sex, sexuality, sexual, influence.

Obsah

ÚVOD.....	9
1 POJMY.....	11
1.1 Pohlavní styk.....	11
1.1.1 První pohlavní styk	11
1.1.2 Koitus	11
1.2 Sex	12
1.2.1 Sexualita.....	12
1.2.2 Sexuální.....	13
1.3 Vliv	13
2 VÝCHODISKA PROBLEMATIKY	15
2.1 Vztah prvního pohlavního styku a pozdějšího chování	15
2.2 Vztah zkušenosti a chování.....	16
2.2.1 Role emocí v zážitcích	17
2.3 Teorie učení	18
3 VLASTNÍ PROBLEMATIKA	20
3.1 Období prvního pohlavního styku	20
3.1.1 Období změn	20
3.1.2 Vývojové teorie.....	21
3.1.3 Psychika adolescenta.....	22
3.1.4 Sexualita u adolescentů	22
3.2 Sexuální výchova	24

3.2.1	Sexualita v rodině.....	25
3.2.2	Sexuální výchova ve škole.....	26
3.3	Výzkumy sexuálního chování.....	26
4	PRŮZKUMNÉ ŠETŘENÍ	29
4.1	Cíl.....	29
4.2	Hypotézy	29
4.3	Vzorek (soubor)	30
4.4	Metoda	30
4.4.1	Metodologické problémy výzkumného šetření.....	31
4.5	Jednotlivé otázky dotazníku.....	32
4.5.1	Otázka č. 1: Pohlaví	32
4.5.2	Otázka č. 2: Věk.....	32
4.5.3	Otázka č. 3: Dobrovolnost prvního pohlavního styku	32
4.5.4	Otázka č. 4: Věk při prvním pohlavním styku.....	33
4.5.5	Otázka č. 5: Věk partnera při prvním pohlavním styku.....	33
4.5.6	Otázka č. 6: Vztah s osobou prvního pohlavního styku.....	34
4.5.7	Otázka č. 7: Změnil první pohlavní styk nějak Váš vztah s partnerem z prvního pohlavního styku? Pokud ano, tak jak?	35
4.5.8	Otázka č. 8: Plánovanost prvního pohlavního styku.....	35
4.5.9	Otázka č. 9: Iniciativa při první souloži.....	36
4.5.10	Otázka č. 10: Doba, po kterou zůstali aktéři prvního pohlavního styku partnery.....	37
4.5.11	Otázka č. 11: Dojmy z prvního pohlavního styku	38

4.5.12	Otázka č. 12: Chtěl/a byste na svém prvním pohlavním styku něco změnit?.....	39
4.5.13	Otázka č. 13: Hodnocení svého prvního pohlavního styku	40
4.5.14	Otázka č. 14: Hodnocení kvality nynějšího sexuálního života	43
4.5.15	Otázka č. 15: Vztah v současnosti	44
4.5.16	Otázka č. 16: Spokojenost se stavem vztahu v současnosti.....	45
4.5.17	Otázka č. 17: Celkový počet sexuálních partnerů.....	45
4.5.18	Otázka č. 18: Chtěl/a byste na svém sexuálním životě něco změnit?.....	46
4.5.19	Otázka č. 19: Mluvíte o svém sexuálním životě s někým?	46
4.5.20	Otázka č. 20: Smysl sexu	47
4.5.21	Ověřovaná hypotéza 1	48
4.5.22	Ověřovaná hypotéza 2.....	49
4.5.23	Ověřovaná hypotéza 3.....	49
4.5.24	Ověřovaná hypotéza 4.....	49
4.6	Diskuze k hypotézám.....	50
4.7	Diskuze průzkumného šetření.....	51
4.8	Závěr z průzkumného šetření.....	53
	ZÁVĚR.....	55

ÚVOD

Ve své bakalářské práci se zabývám tématem vlivu zkušenosti studentů s prvním pohlavním stykem na jejich současný sexuální život. Zajímalo mě, zda existuje mezi těmito dvěma korelátů vztah, a pokud ano, pak jaký.

Uvědomuji si, že by bylo příliš reduktivní omezovat podobu současného sexuálního života mládeže na jednu jedinou příčinu, a to na první sexuální zkušenost. Nebylo mým záměrem postupovat takto kauzálně.

Sexuální život a jeho počátky, jakožto jeden z aspektů kvality života, patří do životů téměř každého z nás, proto vidím jako významné o tomto tématu hovořit, psát a klást si otázky.

Inspiraci k tématu bakalářské práce jsem čerpala na Lince bezpečí, kde pracuji. Právě zde se setkávám s otázkami dospívajících vztahujících se k prvnímu sexuálnímu styku. Přestože toto téma již dnes bývá probíráno v hodinách sexuální výchovy ve školách, se tyto dotazy na Lince bezpečí objevují. Souvislost vidím jednak v kvalitě výchovy takto citlivých témat na školách a jednak zajisté v tom, že byť teorie může být známá dobře, rozmanitost praktických zkušeností a poznatků mnohdy zcela vybočují z obecných teorií. To je dáno mnoha faktory, od osobnostních charakteristik, přes emoční vyladění, až po různorodá očekávání jednotlivců. Kdy se sexuálním životem začít, a co to všechno obnáší? Znamenají okolnosti prvního pohlavního něco pro pozdější sexuální život? V učebnicích vývojové psychologie bývá pouze zmínka o tom, kdy v průměru k sexuálnímu styku dochází, hovoří se především o nebezpečích, jako jsou pohlavně přenosné nemoci a otěhotnění. Příliš informací o dalších souvislostech v nich nenajdete. Zda je to proto, že tyto vlivy neexistují nebo proto, že nejsou dosud probádané, je otázka. Myslím si, že je důležité klást si otázky a jejich pomocí prozkoumávat jevy. Má otázka, zda ovlivňuje první pohlavní styk současný sexuální život mladých lidí či nikoli, a pokud ano, tak jak, je stěžejní pro tuto bakalářskou práci.

Nyní stručně k obsahu bakalářské práce. První kapitola má název „pojmy“ a v jednotlivých podkapitolách blíže vysvětlují klíčové pojmy této práce. Pokouším se na ně najít možné definice v různých zdrojích.

Druhá kapitola s názvem „východiska problematiky“ se snaží uchopit zejména důvody ke zkoumání vlivu prvního pohlavního styku a pozdějšího sexuálního života. Nejprve nastiňuji význam minulých zkušeností na přítomnost, poté se věnuji vztahu prvního pohlavního styku a pozdějšího chování a dále obecně vztahu zkušenosti a chování, kde akcentuji roli emocí v zážitcích. Poslední podkapitola se zaměřuje na teorii učení.

Třetí kapitola s názvem „vlastní problematika“ popisuje období prvního pohlavního styku, tedy období adolescence, kde se postupně soustřeďuji na vymezení tohoto období i z hlediska vývojových teorií, dále psychiku adolescentů a jejich sexualitu. Poukazuji také na sexuální výchovu jak v rodině, tak ve škole. Závěrem této kapitoly jsou ještě stručně popsány výzkumy ohledně prvního pohlavního styku.

Čtvrtá kapitola se zabývá výzkumným šetřením na dané téma. Nejprve vymezuji cíl, hypotézy a metody mého průzkumného šetření a dále se zabývám jednotlivými otázkami dotazníku.

1 POJMY

1.1 Pohlavní styk

a) Velký lékařský slovník definuje pohlavní styk v užším smyslu jako soulož, respektive koitus a v širším smyslu jako mezilidskou komunikaci, jejímž cílem je sexuální ukájení, mezi něž patří vzájemná masturbace, orální, anální a další formy ukájení (VOKURKA, HUGO aj., 2002, s. 656).

b) Foucault se na pohlavní styk dívá z pohledu jeho smyslu. Pohlavní styk ve své reprodukční podobě má také smysl zamezení smrti, tedy čelí umírání živých bytostí, neboť plodí bytost novou. Sexuální aktivita se včleňuje do horizontu času, ve kterém odolává smrtelnosti a snaží se o věčnost. Pokouší se tak uniknout smrti. Dále píše, že završení aktu je spojeno se slastí a samotný akt že je od svůj počátku analyzován jako násilný mechanismus, směřující k úniku spermatu (FOUCAULT, 2003).

1.1.1 První pohlavní styk

Přikloníme-li se obecně k teorii, že pohlavním stykem se rozumí také širěji pojatá intimní forma vzájemného kontaktu, nikoli pouze koitus, je nutné vymezit termín prvního pohlavního styku, kterým se zabývá v šetření. Jde především o první koitus v životě člověka a s ním spojená sexuální zkušenost.

1.1.2 Koitus

Soulož, pohlavní styk, při němž dochází ke spojení pohlavních orgánů muže a ženy zavedením ztopořeného údu do pochvy (VOKURKA, HUGO aj., 2002, s. 424).

1.2 Sex

V první řadě znamená pohlaví, tedy zda se jedná o ženu nebo muže (HARTL, HARTLOVÁ, 2009, s. 531). B. Baštecká upozorňuje na širší obsah slova v češtině na rozdíl od anglického pojmu sex. „*Nese v sobě i širší obsahy pohlavního života, smyslnosti, pohlavního styku*“ (VODÁČKOVÁ aj., 2007, s. 246). Na sexuální stimulaci člověk reaguje fyziologickými reakcemi, jako jsou hromadění krve v cévách, zvláště v genitáliích, a narůstání svalové tenze. Mezi psychické reakce řadíme zvyšování psychické tenze s narůstáním touhy po pohlavním styku, odreagování a ukojení, relaxace (NAKONEČNÝ, 2000). Psychologický slovník dále vyznačuje sex jako synonymum ke slovu sexualita, erotika. Uvádí, že je za normální sex považováno vše, co není škodlivé fyzickému a duševnímu zdraví a je činěno dobrovolně (HARTL, HARTLOVÁ, 2009, s. 531).

1.2.1 Sexualita

Sexualita je různými autory pojímána různě. Kdybych poukázala na dva extrémy, pak lze na sexualitu pohlížet a) buď jako na činnosti sloužící člověku k reprodukci, nebo b) jako na něco tak intimního a subjektivně chápaného, že si pod tím každý člověk představí své vlastní obsahy. Sociologický slovník vymezuje nejprve původ slova - z lat. slova *sexus*, což znamená pohlaví. Je to jedna ze základních vlastností a potřeb člověka, která zajišťuje reprodukci lidského rodu. Podle definice světové zdravotnické organizace je sexualita základní potřebou každého člověka, nemá ale pro každého stejný obsah, má však všem umožnit individuální prožitky a pocity plného štěstí (KLENER, 1996, s. 980). Psychologický slovník rozlišuje sexualitu jakožto soubor vlastností a jevů, které vyplývají z pohlavních rozdílů a dále jako fyziologické a psychické uspokojování a slast (HARTL, HARTLOVÁ, 2009, s. 532).

„Do komplexního vzorce sexuálního chování je nutno zahrnout získávání pohlavního partnera (námluvy), rozvíjení sexuálních aktivit, a předeheru (různé způsoby laskání), vlastní sexuální akt (koitus). (NAKONEČNÝ, 2000, s. 152).

Podle Jandourkova sociologického slovníku znamená sexualita projev nebo projevy lidského chování, které bezprostředně směřují k reprodukci lidského rodu nebo k fyzickému a psychickému uspokojení sexuální touhy (JANDOUREK, 2001, s. 214).

Podle daseinsanalýzy je sexualita jedním ze tří fenoménů plnohodnotného partnerského vztahu. Dalšími fenomény jsou láska, jakožto starost o možnosti druhého a zamilovanost. Tyto tři fenomény dělají partnerský vztah komplexním. Čálek píše, že lidská sexualita již nemá smysl pouze rozmnožovací, nýbrž má dimenzi vztahové možnosti a také je svébytnou naladěností. Naladěnost v tomto významu znamená určité nastavení člověka pro otevřenost světa. Tato svébytná naladěnost, jak píše dále, působí proti tíze bytí a prožívání s ní spojené je povznesenost. Působí proti takovým sladěnostem jako je úzkost, deprese, nuda, stud a dalším. Charakteristickým rysem sexuality je blízkost a důvěrnost. Ve své sexuální naladěnosti je člověk svobodný zejména v ohledu najít si partnera a také ve způsobech konzumace sexuální naladěnosti. Průběh samotného sexuálního aktu však má ráz nesvobodný, neboť přichází na řadu živelnost, nevázanost, oddání se tělesným prožitkům a také vržení se do moci svých vlastních neodolatelných sil (ČÁLEK, 2005).

1.2.2 Sexuální

Týkající se pohlaví, pohlavního života, vztahující se k sexu a sexualitě (HARTL, HARTLOVÁ, 2009, s. 533).

1.3 Vliv

Jandourek vymezuje vlivy horizontální, vertikální a další, jako ovlivňování utváření názoru jedné skupiny osob druhou (JANDOUREK, 2001, s. 272) Geist uvádí vliv sociální, jako působení subjektů na sebe. (GEIST, 2000, s. 325). Ve své práci budu používat termínu vliv ve smyslu utváření či vytváření souvislostí mezi zkoumanými jevy – první sexuální styk a současný sexuální život, nebo také ve smyslu působení jednoho na druhé.

Vliv jako něco, co nějak působí, má efekt, účinek. Ovlivňovat jako působit, účinkovat (KLÉGR, 2007, s. 96).

Podle mě právě charakter a prožitek z prvního pohlavního styku může mít vliv na budoucí sexuální život jedince, neboť existuje široké pole variant, jak a kdy a také hlavně s kým ona první zkušenost přichází. Zda se jedná o partnera, pro kterého je rovněž ona zkušenost první, nebo partnera, který již sexuálním životem žije. Zda se jedná o vážný zájem o partnera, nebo spíše je partner jen objektem sexuálního zájmu bez hlubšího zájmu citového.

2 VÝCHODISKA PROBLEMATIKY

V této kapitole bych chtěla poukázat na fakt, že každé lidské chování má své kořeny.

„V přítomnosti je vždy spoluobsaženo minulé nyní a současně budoucí je zde částečně předznačeno. Minulost je minulé přítomnost, ale i protencioálně očekávaná budoucnost.“ (HOGENOVÁ, 2008, s. 86)

Citát upozorňuje na skutečnost, že každý náš okamžik, který právě prožíváme, je nějak ovlivněn naší osobní minulostí, a tedy i zkušeností. Vše, co prožijeme, si s sebou neseme do budoucnosti, a tak každým skutkem či myšlenkou v aktuálním čase svou budoucnost utváříme. Dovedením do detailů bychom mohli říct, že máme velkou zodpovědnost za naše přítomné chování. Otázkou zůstává, do jaké míry jsme si této zodpovědnosti vědomi. Je vůbec možné v každém okamžiku myslet také na budoucnost? Jsme ovládáni emocemi a jednáme také spontánně. Popřít spontánní chování a vynechat emoce, to Hogenová svým citátem nemyslela. Chtěla říci, že bychom si pouze měli být vědomi toho, že se v přítomných chvílích neocitáme ve vzduchoprázdnu. Že se pohybujeme v naší dějinnosti a podle toho také jednáme.

2.1 Vztah prvního pohlavního styku a pozdějšího chování

Weiss spolu s Urbánkem a Procházkou uvedli v Československé psychologii, že jako významné činitele ovlivňující pozdější vzorce chování jsou právě věk při prvním pohlavním styku, jeho průběh a okolnosti (WEISS, URBÁNEK, ZVĚŘINA, 1996).

Prožívání prvního pohlavního styku může výrazně ovlivnit očekávání od něj. To, co mladí lidé čekají před tím, než se to stane. Mohou být naplněni očekáváním, které se po samotném či již při samotném sexuálním aktu neshoduje s realitou, kterou právě prožili nebo prožívají, a to buď v tom smyslu, že je pro aktéra realita horší, než si ji představoval, nebo naopak realita pozitivně předčí předchozí očekávání. Zejména v současné době internetu obecně – dostupnosti téměř jakýchkoli filmových,

obrazových a zvukových materiálů mohou u dospívající mládeže vznikat fantastické představy a očekávání. Při prvním pohlavním styku si pak jedinec vyhodnocuje tyto získané představy s realitou.

Výzkum Davise a Lay Yee se zabývá právě prvním sexuálním stykem a jeho následky pro pozdější chování pro populaci ve věku od 18 do 54 let na Novém Zélandě. Výzkum došel k závěrům, že respondenti, kteří zahájili svůj sexuální život včetně prvního pohlavního styku dříve, tím je myšleno před 15. rokem věku, vykazují větší pravděpodobnost mít v budoucnu více sexuálních partnerů, mít sex se stejným pohlavím, anální sex a sexuálně přenosné choroby v pozdějším životě (DAVIS, LAY-YEE, 1999).

Výzkum zabývající se prvním sexuálním stykem a jeho vlivy na duševní zdraví uvádí, že adolescentní vztahy, ve kterých dojde k pohlavnímu styku, mohou mít vážnější následky v psychické oblasti. Vztahy, ve kterých došlo k pohlavnímu styku, totiž může jeden partner nebo oba vnímat jako vážnější. Dojde-li k rozchodu takového vztahu, dají se očekávat větší psychické následky v podobě například smutku až deprese a k zpochybnění vlastního sebehodnocení, než po rozchodu vztahu, ve kterém k pohlavnímu styku nedošlo. Ještě dodává, že pro dívky jsou tyto rozchody romantických vztahů obtížnější než pro chlapce (MAIER, 2007).

2.2 Vztah zkušenosti a chování

Snad každý bude souhlasit s tvrzením, že zkušenosti, které nás v životě potkají, nás mohou do budoucna určitým způsobem, více či méně, ovlivnit. Ať už jsou to velké události v našem životě, které mu později dají směr, nebo náhodné příhody, které nás nějak ovlivní. Pojdme se nyní blíže podívat na to, co vlastně ta prostá zkušenost obsahuje, že nás dokáže ovlivnit. Především se říká, že jsou to zkušenosti z dětství, které ovlivňují to, jak se člověk vyvíjí.

Nakonečný vidí jako klíčový aspekt emoce. S emocionalitou totiž rané zkušenosti souvisí a je též hlavním činitelem učení. Zkušenost sama o sobě nehraje rozhodující roli. Je to spíše subjektivní zpracování té zkušenosti, tedy co daná zkušenost

znamená pro samotného člověka, s čím ji člověk asociuje, jaké emoce a jak silně jsou v ní obsaženy (NAKONEČNÝ, 2009). Od raného dětství jsou jedinci vedeni výchovou k určitému zpracování informací. Můžeme to vidět již v tom, že ne pro všechny děti znamená jedna a táž známka to stejné. Samozřejmě nemůžeme tvrdit, že by to byla jen výchova, která tvoří reakce na zpracování podnětů. Roli hraje osobnost jedince, předpoklady, které jsou dále rozvíjeny výchovou. Nakonečný dále píše, že ke střetávání vrozených dispozic s psychickou reaktivitou a obsahem zážitků dochází od nejtělejšího věku. Vztah dědičnosti a zkušenosti jsou navzájem nezávislé činitele. S přibývajícím věkem stále roste uplatňování zkušenosti (NAKONEČNÝ, 2009).

Je nutno ještě dodat, že předem nedovedeme zcela přesně určit a odhadnout, jak nás určitá zkušenost ovlivní a jaké emoce v nás vyvolá. Výzkum Mallerové ukazuje na to, že se lidé dopouštějí chyb, když předpovídají, jak se asi v budoucnu budou cítit ohledně specifické události (MELLERS, 2000).

2.2.1 Role emocí v zážitcích

Zážitek je něco, co člověk zažil, prožil a z nějakého důvodu si to pamatuje po delší dobu. Jak jsme si již ukázali, roli v zážitcích hrají emoce, které jsou s určitou událostí spojené. Mohou to být emoce pozitivní i negativní.

Zvláštním druhem paměti je citová paměť. Má za následek zapamatování si emociogenních zážitků, které se vštěpí do paměti lépe než holá fakta. Příjemné vzpomínky se přitom vybavují lépe, než ty negativní (NAKONEČNÝ, 2000). Z toho vyplývá, že emoce usnadňují zapamatování. Za podněty, které řadíme mezi podněty emociogenní považujeme především individuální zkušenosti jedince a to ty, jež jsou pro jedince něčím významné, nebo jsou s něčím významným asociovány (NAKONEČNÝ, 2000).

Každý nový podnět, který na člověka působí je srovnáván s již uloženými prožitky v lidské paměti. Nakonečný tento proces nazývá významotvornou funkcí paměti. Nejsme nepopsaný list papíru. Každá naše nová zkušenost je zařazována do kontextu již existujících zkušeností v nás. Vše co prožíváme, srovnáváme s tím, co jsme

již prožili a cítili. Hlavní myšlenkou je, že člověk není jen pasivním médiem na zaznamenávání nových informací ze zážitků, ale interaguje se svým okolím. „*V paměti jsou nějak zakódovány především individuální zkušenosti jedince a každý nově vnímaný podnět je v příslušných mozkových strukturách...srovnáván s jeho pamětní reprezentací tak, že je kategorizován, a to nejen z hlediska kognitivního, ale i emotivního.*“ (NAKONEČNÝ, 2000, s. 79).

2.3 Teorie učení

To, jak se chováme, není samozřejmostí a není pravda, že by se tak v dané situaci choval každý. Jsme to my, kdo se tak či onak chová, a o to právě jde. Chováme se podle toho, co víme, co jsme slyšeli od ostatních, co jsme se naučili, podle toho, co jsme sami prožili, tedy jaké zkušenosti jsme načerpali. Každým dnem se tak učíme nové a nové věci, vědomosti, jejichž uchování v naší mysli nám utváří to, jak se zachováme příště. A je to také učení, které přispívá k utváření naší osobnosti. Například teorie imprintingu (vtištění) říká, že existuje časový úsek, na základě jehož se pak chováme v pozdějších stejných situacích. Jedná se o kritické období, ve kterém se živočichové učí pozdějším vzorcům chování. Podle Lorenze se jedná o další proces učení na základě asociace. Asociace určitého způsobu chování následuje bez posilování určité podnětové reakce (LORENZ, 1993).

Behaviorální psychologie se zabývá studiem procesů učení, tedy vztahem mezi podnětem a reakcí. Jde o situace, kdy je člověk vystavován stejnému podnětu opakovaně a naučí se na ně chybně reagovat (KRATOCHVÍL, 2006). Na poli prvního sexuálního styku ovšem nemůže jít o zcela takové učení, neboť první pohlavní styk je jen jeden. Ovšem zkušenosti nabyté ve vztahu, ve kterém dojde k prvnímu pohlavnímu styku, mohou vést k určitému očekávání a tedy předznamenávat tak zkušenosti další.

S utvářením osobnosti prostřednictvím individuální zkušenosti jsou podle Nakonečného spojeny především dvě formy učení. Instrumentální učení, které je charakterizováno jako učení se z důsledků vlastního chování a učení imitační.

Instrumentální učení znamená, že činy, jejichž následky, jsou pro konkrétní osobu příjemné, bude opakovat, zatímco činům, přinášejícím negativní důsledky se bude osoba pro příště vyhýbat. Jde zde vlastně o napodmiňování emocí s určitým podnětem. Tedy o asociaci. Tak například podmiňování strachu vede k vyhýbavému chování před určitými činnostmi či objekty Druhým typem je takzvané imitační učení, neboli učení nápodobou. Jde o pozorování druhých nebo imitaci na základě identifikace (NAKONEČNÝ, 2009).

3 VLASTNÍ PROBLEMATIKA

3.1 Období prvního pohlavního styku

V této kapitole se blíže zabývám obdobím, kdy k prvnímu pohlavnímu styku nejčastěji dochází – tedy obdobím adolescence.

3.1.1 Období změn

Dospívání je časem mnoha změn - fyzických, psychických a také sociálních. Mladí lidé v tomto věku zkoušejí nové věci, mezi něž patří také první sexuální zkušenosti vedoucí až k prvnímu pohlavnímu styku. Období nazýváme adolescence a trvá od 15. od 20. až 22. roku života. Vrcholí mládí, které je jak plné svěžesti, energie, bystrosti a dychtivosti, tak plné rozporů, těžkých rozhodnutí, zmatku a nejasností. Říčan píše: „*Adolescent se má vyznat sám v sobě a najít své místo ve světě, ověřit si, co dokáže a co vydrží, sám sebe najít v nějakém přesvědčení a životním programu.*“ (ŘÍČAN, 2004, s. 191).

V tomto období dochází k reprodukční zralosti, je dokončen tělesný růst. Jedinec mění své postavení ve společnosti – přechází ze základní školy na střední školu. Zásadně se mění jeho sebepojetí. S tím souvisí postupná separace od rodiny, adolescent se stává více nezávislým na rodičích, hledá si své místo ve světě. Systém učení také nasvědčuje této proměně. Od zvnějšku vyžadovaného rozsahu učení na základní škole k více samostatnému, více odpovědnému přístupu na škole střední.

Oblast sociálních vztahů se proměňuje od závislosti na rodičích po diferencovanější a významnější vztahy s vrstevníky obou pohlaví (LANGMEIER, KREJČÍŘOVÁ, 2006, SMÉKAL, MACEK, 2002). Podle Taxové se sebepojetí neboli vztah k sobě, skládá a) z prvků kognitivních, kam řadí sebepoznání, sebedefinování, b) z prvků emocionálních, jako jsou sebecit a sebeúcta a c) z prvků činnostně regulačních, kam řadí sebeprosazování, sebeuplatnění či sebekontrolu (TAXOVÁ, 1987).

Štěpánková popisuje oblast morálky v adolescenci. V tomto období se dostávají na výsluní otázky existenciálního rázu, adolescenti se zabývají tím, čím budou v dospělosti, jaký má život smysl a jaké v něm oni sami mají cíle a vize. Dále píše, že mladý člověk je citlivý k otázkám spravedlnosti a ve vztazích je více autentický (IN SMÉKAL, MACEK, 2002).

Podle Macka je období adolescence také charakteristické velkou mírou osobní svobody a volby, což bývá vykoupeno vyšší mírou osobní a sociální nejistoty. Je obdobím prohlubování vlastní hodnoty a jedinečnosti (MACEK, 2003).

3.1.2 Vývojové teorie

Adolescenci nazýváme také druhou částí dospívání. Erikson uvádí výzvy tohoto období „identita proti zmatení rolí: věrnost“. Takto se také nazývá nadpis v jedné z Eriksonových knih. Píše v ní, že se mladý člověk v tomto období cítí zmatený, neboť nachází, čím a kým je. Někým se cítí být, někým by se chtěl stát a na druhou stranu jej také nějak vidí okolí. To vše se střetává a působí na mladého člověka. Ten prozkoumává různé role, kostýmy a nalíčení. Zkouší si ty role, kterými by v dospělosti chtěl být. Věrnost v tomto stádiu vidí jako základní ctnost. (ERIKSON, 1999).

Sigmund Freud se zabývá vývojem do období puberty, kdy podle něj psychosexuální vývoj končí. Pubertu nazývá genitálním obdobím, kdy sexualita ztrácí incestní infantilní charakter, což znamená, že již není orientována na sebe, ale že si mladý člověk hledá sexuální vztahy ve svém okolí, nalézá si sexuální objekt. Erotogenní oblasti se podřizují oblasti genitální (FREUD, 1926).

Podle Piageta je mladý člověk stále ve stádiu formálních operací. Je zde charakteristická flexibilita myšlení, nacházení nových řešení, netrpělivost v myšlení. Dochází k nejmasivnějšímu rozvoji komunikačních dovedností. Schopnosti zobecňování, vidění příčinných souvislostí a abstrakce jsou na úrovni dospělého člověka. Je zde touha vytvořit si vlastní hodnotový systém, smýšlet kriticky (PIAGET, INHELDEROVÁ, 1997).

3.1.3 Psychika adolescenta

U psychických procesů se jedná o změnu od motivovanosti zvnějšku opět k více motivaci vnitřní. Jedincova jedinečnost a neopakovatelnost nasvědčuje, že se všechny tyto změny dějí v různém tempu. Proto je toto období jen zhruba určeno již zmíněným rozpětím let. Každý jedinec může změny prožívat ve vlastním tempu. U někoho se díky brzkému nástupu do zaměstnání osamostatnění od rodiny urychlí, u jiného může dojít k rychlejší změně například v motivaci zvnějšku na motivaci vnitřní.

Povahové vlastnosti se vyhraňují a stabilizují. Také zájmy a aktivity mladých dospělých se více specializují, individualizují, zároveň se člověk včleňuje do společenských vztahů.

„Svět dospělých představuje soubor povinností a práv dospělých občanů v oblasti právní, pracovní, společenské i v oblasti mezilidských vztahů. Vyznačuje se samostatností, nezávislostí a zodpovědností.“ (TAXOVÁ, 1987, s. 63).

Dřívější pohlavní dospělost než dospělost sociální a osobností s sebou nese i potřebu zaobírat se otázkami sexuálními, otázkami ohledně přípravy na rodičovství a mateřství. *„Milostná zklamání, příliš časně sexuální zkušenosti, nevázanost v oblasti sexu, předčasná těhotenství, co vše může negativně poznamenat budoucí život mladých lidí a v případě nechtěného rodičovství může mít i vážné důsledky sociální, sociálněprávní a výchovné.“* (TAXOVÁ, 1987, s. 67). Toto nás vede k dalšímu tématu, k sexualitě u adolescentů.

3.1.4 Sexualita u adolescentů

Nutno říci, že sexualita není pouze otázkou biologickou, nýbrž je mnohem širší. Nejde jen o samotný pohlavní akt, ale o celkovou psychosociální oblast. Navázání vztahu, intimní, bezpečný a důvěrný vztah.

Změna v oblasti sexuality je velmi zásadní. Dospívající již sami mohou plodit děti, ačkoli ještě nedávno dětmi byli. Taxová píše *„V oblasti sexuální se v dospívání*

spatřuje přechod od nevyhraněných funkcí pohlaví k vyhraněným. Jedinec je dítětem a záhy sám může mít děti.“ (TAXOVÁ, 1987, s. 60).

Láska a sexualita v tomto období je ve znamení velkého poznávání, o vztazích se mluví víc než kdykoli jindy, adolescenti sami prozkoumávají sexuologickou literaturu, jak píše Říčan (ŘÍČAN, 2004).

Období adolescence není zdaleka obdobím prvních sexuálních aktivit. K těm dochází již mnohem dříve. Freud ve své periodizaci vývoje vymezuje falické období, kdy je zdrojem libosti pohlavní oblast. Jedná se o věk okolo tří let. V období adolescence však narůstá frekvence aktivit i jejich diferenciaci. I tento proces je podmíněn také kulturně. (LANGMEIER, KREJČÍŘOVÁ, 2006).

Věk, ve kterém jsou mladí lidé zralí na první pohlavní styk, se, jak vyplývá z vyjádření různých autorů, liší. Podle mého názoru není ani zcela zřejmé, co to znamená, být na první pohlavní styk dostatečně zralý. Znamená to znát dostatek informací z literatury? Cítit touhu? Být dostatečně zodpovědný? Mít dlouhodobější známost? Být dostatečně fyziologicky zralý a způsobilý? Jsou to vysoce subjektivní kritéria, těžko je jednoznačně stanovit.

Jak píše Říčan, jsou i postoje společnosti k adolescentní erotice rozporuplné, schází zde určitá norma. Dále uvádí, že *„v kulturách, jež jsou k adolescentní sexualitě zvlášť shovívavé, bývá zároveň méně agresivity“ (ŘÍČAN, 2004, s. 206).*

Weiss a Zvěřina uvádějí data z výzkumu z roku 1998, kde se průměrný věk prvního pohlavního styku pohybuje mezi 17. a 18. rokem. Motivace, která mladé lidi přivádí k prvnímu sexuálnímu styku, se může lišit. Z velké části je to zvědavost mísící se s láskou, zamilovaností ale také tlakem vrstevníků, který je pro tento věk typický. Weiss uvádí, že u chlapců převažuje zvědavost, u dívek zase citové důvody.

Pocity, které obě pohlaví prožívají u prvního pohlavního styku, se liší také proto, že jsou to právě dívky, které mohou otěhotnět, obě pohlaví jsou také vystavena pohlavním nákazám. Říčan i Janošová uvádějí, že chlapci mají většinou dobré pocity, kdežto dívky zažívají častěji úzkost, strach z otěhotnění a stud. Janošová také uvádí, že až pětina chlapců a téměř většina dívek při něm nedosáhne orgasmu. (JANOŠOVÁ, 2008). *„Z toho plyne, že chlapci a i dívky bývají špatně připraveni na tuto událost,*

důležitou pro jejich další erotický a sexuální vývoj. Dobře připravený chlapec by si měl počínat tak, aby dívce svou ohleduplností, trpělivostí a porozuměním pomohl překonat negativní pocity. Mívá však v této situaci dost vlastních starostí“ (ŘÍČAN, 2004, s. 208). Janošová uvádí, že v porovnání s pozdějším sexuálním životem bývá první pohlavní styk stykem nechráněným, z čehož usuzuje na nedostatečnou informovanost mládeže v této otázce. (JANOŠOVÁ, 2008).

Velkým tématem jsou rovněž normy v oblasti sexuality dospívajících. Podle mého názoru nejsou tyto normy zcela zřejmé, a tak mohou vyvolávat u dospívajících rozpaky a zmatení. Příliš časté styky jsou většinou odsuzovány, naopak styk předmanželský již není ničím výjimečným. Nutno podotknout, že se člověk rodí do určitého kulturního, sociálního prostředí, které rovněž ovlivňuje jeho sexuální morálku.

Významnou roli v přípravě k sexualitě hraje samozřejmě rodina. Rodina také může připravit mladého dospívajícího na případné následky a rizika. O tomto tématu více v kapitole sexualita v rodině.

Normy nejsou neměnné, jsou historicky podmíněny. Z toho vyplývá, že také normy pro sexualitu nejsou ničím, co by se dalo zachytit jakožto neměnný stav. Ba naopak, vyvíjí se a jsou proměnné jak historicky, tak kulturně. (WEISS, ZVĚŘINA, 2001).

Rozšířené sexuální praktiky jsou zejména autoerotické, tedy masturbační. Podle výzkumu z roku 2001 přiznává masturbační aktivitu asi 84% mužů a 58% žen (WEISS, ZVĚŘINA, 2001).

3.2 Sexuální výchova

„Jedním z neúčinnějších prostředků k omezení sexuální podnikavosti lidí je tabuizace“ (ZVĚŘINA, 2003, s. 249). Zvěřina dále píše, jak je důležité o podobě lidské sexuality mluvit, znát její reprodukční a také rekreační smysl a s nimi spojená rizika a také mýty a předsudky. (ZVĚŘINA, 2003). Podle mého nemluvení o tak zásadních otázkách lidského života, jako je sexualita může přinést spíš potíže než nějaký užitek. Také si myslím, že odborná veřejnost je o tomto přesvědčena. Myslím si, že je

v některých případech potřeba pouze přidat více odvahy rodičům, aby se se svými dětmi nebáli o tématu hovořit. Šilerová ve své knize píše, že sexuální výchova neznamena pouze informace o pohlavním styku a antikoncepci, ale je to celý komplex vztahu k lidskému tělu a sexualitě. Také tím myslí biologii sexuálních orgánů. Uvádí, že je pohlavní styk významným zážitek a proto důvodem k jeho dobře načasovanému počátku. Píše, že jeho prožívání prvního pohlavního styku může ovlivňovat prožívání sexuality na dlouhou dobu. (ŠILEROVÁ, 2003).

3.2.1 Sexualita v rodině

Člověk je ovlivňován již od narození sociálním prostředím, ve kterém se formují jeho postoje a názory také na sexualitu. V první řadě je ovlivňován normami a prostředím v primární rodině. Rodiče by měli o sexuálních tématech s dětmi mluvit a myslím si, že by bylo nezodpovědné se tomuto tématu vyhýbat. Rodiče předávají svým potomkům určité postoje k sexualitě a nezapomínejme na to, že děti se učí nejen slovy, ale velkou měrou také nápodobou. Postupně je tato role přidělována škole, která se stává pro dítě dalším dějištěm trávení času.

Rodina je prostředím, kde se dítě utváří od samého zrození, a již od tohoto zrození také svými vjemy vstřebává impulzy od svých rodičů. O sexualitě se učí pozorováním toho, jak se k sobě rodiče chovají, jak o sexualitě a svém vzájemném rodičovském vztahu mluví a co dělají. Je omylem si myslet, že povídání o sexualitě patří a náleží až škole. Tento názor zastává také Taxová v knize *Pedagogicko psychologické zvláštnosti dospívání. „Vztahy mezi rodiči, jejich soužití, citová a činnostní atmosféra v rodině formují i předpoklady pro pohlavní vývoj.“* (TAXOVÁ, 1987, s. 109). Také zdůrazňuje, že pohlavní výchova je součástí celkového vývoje osobnosti.

Jako velmi přínosnou a srozumitelně napsanou knížku pro rodiče na toto téma vidím knihu *Sexuální výchova* od autorky Šilerové vydané nakladatelstvím Grada.

3.2.2 Sexuální výchova ve škole

Škola má možnost ze své institucionální pozice působit na děti také v oblasti sexuální výchovy. Význam této výchovy spočívá ve více rovinách. V širším smyslu jde o výchovu ke zlepšení mezilidských vztahů, posílení role rodiny a zejména zahrnuje sexuální oblast. Ve škole mají děti a dospívající prostor diskutovat a přemýšlet o problematice. Cílem, jak píše Šulová, je reprodukční zdraví a psychosociální zdraví společnosti (ŠULOVÁ aj., 1995).

MŠMT ČR schválilo v září 1995 Standard základního vzdělávání, který slouží jako kritérium pro posuzování vzdělávacích programů a jejich schvalování. Standard formuje rámec základního vzdělání. Jeho součástí je i oblast zdravého životního stylu, která kromě jiného zahrnuje specifické cíle a kmenové učivo sexuální výchovy. Na českých školách existuje model rodinné výchovy, jež v sobě zahrnuje také sexuální výchovu. V té nejde jen o problémy předmanželské sexuality, onanie, homosexuality a prevenci sexuálního zneužívání, ale je ještě širší. Zahrnuje také témata, jako jsou kultivace partnerských vztahů, vzájemná úcta, pocit zodpovědnosti a láska (UZEL, 2006).

To, jak bude nakonec sexuální výchova ve školách vypadat, z velké části závisí na lidech, tedy na samotných učitelích, jak k této problematice budou přistupovat.

3.3 Výzkumy sexuálního chování

Nejprve se zaměřím na počátky výzkumu o sexuálním chování, poté se zmíním o některých výzkumech v Americe a nakonec o výzkumech v České republice.

Alfred Charles Kinsey je považován za zakladatele sociologické sexuologie, systematického a vědeckého zkoumání lidské sexuality. Ve zprávách zpracovaných se svými kolegy zkoumal sexuální chování Američanů v letech 1945-1953. Výzkumy byly šokující pro Americkou společnost, neboť do té doby převládaly představy o tradičním dodržování křesťanské morálky také v sexuální oblasti. Výzkum, ač byl proveden na

velkém vzorku asi 18 000 mužů a žen, ovšem nebyl reprezentativní, neboť byl proveden samovýběrem. Velkým přínosem bylo prolomení mlčení o sexu KINSEY, POMEROY, MARTIN, 1948). Dalšími významnými výzkumy v USA byly z roku 1970 – výzkum sexuálního chování asi 3000 dospělých Američanů a výzkum sexuálního chování amerických adolescentů (více než 12000). Následné výzkumy se zaměřily spíše na subpopulace, například vysokoškoláci (WEISS, ZVĚŘINA, 2001).

Následná éra epidemie AIDS v 80. – 90. letech 20. století přinesla řadu výzkumů sexuálního chování zaměřujících se na skupiny obyvatel se zvýšeným rizikem nákazy. Pod touto hrozbou prováděly výzkumy svých obyvatel také všechny západoevropské země.

Výsledky amerických výzkumů vypovídají o sblížení mužské a ženské sexuální role, přičemž dochází zejména ke změnám ženské role směrem k mužské. Největší změny byly zaznamenány zejména v 60. letech (WEISS, ZVĚŘINA, 2001).

V České republice byl proveden výzkum v souvislosti s naléhavým nebezpečím epidemie HIV/AIDS v roce 1988 Ústavem pro filosofii a sociologii ČSAV. Do té doby společenské klima komunistického režimu výzkumům nepřálo. Výzkum mapoval postoje obyvatelstva k problematice a také sexuální chování. Výzkum byl roku 1993 zopakován na náhodném vzorku populace od 15 do 50 let (WEISS, ZVĚŘINA, 2001).

V následujících letech se Weiss a Zvěřina zaměřili na zkoumání sexuálního chování adolescentů, a to z hlediska rizikovosti vzhledem k AIDS u velkoměstské mládeže. Roku 1997 pak provedli Rabušič a Kepáková výzkum pod názvem Sexuální chování adolescentů a riziko HIV v rámci mezinárodního srovnávacího šetření, které bylo v České republice provedeno v Brně (RABUŠIČ, KEPÁKOVÁ, 1999).

Výzkumy ve světě i v České republice v posledních 10 letech hovoří o trendech v sexuálním chování:

- snižování věku prvního pohlavního styku,
- zvyšování věku prvního sňatku,
- zvyšování počtu sexuálních partnerů,

- nárůst předmanželských sexuálních zkušeností,
- vyšší počet pravidelných uživatelů kondomů a odpovědnější antikoncepční chování (WEISS, ZVĚŘINA, 2001).

4 PRŮZKUMNÉ ŠETŘENÍ

V rámci praktické části této bakalářské práce jsem provedla průzkumné šetření týkající se prvního pohlavního styku a současného sexuálního života. V příloze 1 naleznete text dotazníku. Jde pouze o průzkumné šetření, nikoli o výzkum a tedy není možné spoléhat na průkaznost závěrů z šetření, jde pouze o sondu. Vzorek respondentů dále popsán v kapitole 4.3

Nenašla jsem výzkum, který by zkoumal spojitost mezi prvním pohlavním stykem a jeho vlivem na pozdější sexuální život, toto je tedy první sonda do problematiky.

4.1 Cíl

Hlavním cílem výzkumné části této bakalářské práce je zjistit, zda existuje spojitost mezi prvním pohlavním stykem a současným sexuálním životem studentů vysokých škol. Dalšími cíly bylo zjistit, zda sesbíraná data potvrdí či vyvrátí stanovené hypotézy průzkumného šetření. – viz kapitola 4.2 této práce

4.2 Hypotézy

Hypotéza číslo 1. Subjektivně kladně hodnocená zkušenost s prvním pohlavním stykem se projevuje v pozitivněji hodnoceném současném sexuálním životě oproti respondentům, kteří svůj první sexuální styk nehodnotili příliš kladně.

Hypotéza číslo 2. Věk respondentů při prvním pohlavním styku ovlivňuje následný počet sexuálních partnerů.

Hypotéza číslo 3. Muži jsou ve svém hodnocení prvního pohlavního styku více spokojeni než ženy.

Hypotéza číslo 4. Respondenti, kteří svůj první pohlavní styk prožili jako plánovaný, byli v hodnocení svého prvního pohlavního styku více spokojeni, oproti respondentům, kteří svůj první pohlavní styk prožili neplánovaně, tedy nečekaně.

Výpočty ověřovaných hypotéz byly provedeny statistickým programem Microsoft Office Excel 2003. Data použitá pro početní analýzu naleznete v příloze 5.

4.3 Vzorek (soubor)

Do výzkumného šetření byly zahrnuty ženy v počtu 65 a muži v počtu 69, jedná se tedy o 134 respondentů. Celkový počet sesbíraných dotazníků byl vyšší, v počtu 160 respondentů. Respondenti jsou ve věku typickém pro vysokoškolské studenty, tedy ve věku od 18 do 26 let. Průměrný věk respondentů činí 23,5 let. Byli zahrnuti pouze ti respondenti, kteří uvedli, že v současné době žijí sexuálním životem, tedy respondenti, kteří na otázku, zda mají v současné době sexuálního partnera, odpověděli kladně, což znamená, že si vybrali jednu z možností buď, že mají partnera/ku, milence/ku nebo příležitostný sex. Vyřazeni byli respondenti, kteří odpověděli, že jsou v současné době nezadaní, tito totiž nemohou hodnotit svůj současný sexuální život. Vzorek se skládá pouze z respondentů, kteří jsou svobodní, heterosexuální a na otázku, zda byl pro ně sexuální styk dobrovolný, odpověděli kladně.

Celkem bylo tedy z výzkumu vyřazeno 26 respondentů.

4.4 Metoda

Pro průzkum sexuálního chování, jak píše Weiss, jsou možné tři způsoby sběru dat. Prvním je anonymní rozesílání dotazníků náhodnému vzorku obyvatelstva poštou s tím, že respondenti své vyplněné dotazníky opět pošlou zpět. Druhým způsobem je vytáčení náhodných čísel vybraných počítačem. Třetím je osobní rozhovor s respondentem, který je vybrán podle sčítání lidu. Je také možné jednotlivé druhy kombinovat, což prakticky znamená například metodu osobního rozhovoru a písemné odpovědi na určité otázky (WEISS, ZVĚŘINA, 2001).

Pro potřeby bakalářské práce nebylo možné postupovat podle ani jedné z metod, bylo ovšem mým záměrem oslovit co nejvíce potencionálních respondentů. Zvolila jsem tedy metodu namátkovou příležitostnou – samovýběr pomocí internetu. Namátková proto, že rozesílané emaily nebyly poslány na všechny vysoké školy, nýbrž pouze na mnou zvolené v Praze, Brně, Ostravě a Opavě. Tímto emailem oslovení respondenti měli přejít na internetový odkaz a tam dotazník vyplnit. Záleželo tedy na mnoha faktorech, které vedly buď k výslednému vyplnění či k ignorování emailu.

K dotazování se respondentů jsem použila jak otevřených, tak uzavřených otázek.

Průzkumné šetření bylo provedeno v období na přelomu roku 2009 a 2010.

4.4.1 Metodologické problémy výzkumného šetření

Výzkum zabývající se vlivem sociálních norem na údaje podávané ženami a muži ve výzkumech ohledně sexuálního chování říká, že rozdíly, udávané v sexuálním chování mezi muži a ženami na základě dotazníku mohou být větší, než jsou ve skutečnosti. Ženy s menší pravděpodobností uvádějí sexuální chování, které by bylo nevhodné pro jejich pohlaví. Studie uvádí, že různé faktory mohou ovlivnit údaje o sexuálním chování ve výzkumech. Očividně se u mužů domnívají, že je ženy předčily v sexuální aktivitě, aktivuje soutěživého ducha. To platí pro muže, kteří berou sexualitu jako další pole, pro znak dominance. Muži i ženy mohou být ovlivněni smýšlením, že muži, mající hodně sexuálních partnerek jsou hodnoceni kladně, zatímco takovéto ženy jsou hodnoceny negativně. Výzkum tedy předkládá domněnku, že rozdíly vycházející z dotazníků se nemusí shodovat se skutečnou situací na poli sexuality. Data mohou být ovlivněna jednak kontextem výzkumu a jednak sociálním očekáváním. (FISHER, 2009).

Kritériem podílejícím se na datech z mého průzkumného šetření bylo zejména to, že respondenti byli vybráni samovýběrem. Dotazník zveřejněný na internetu tedy přilákal jen určitou skupinu lidí se specifickými zkušenostmi. Dotazník se ptal zároveň na hodnocení prvního pohlavního styku a zároveň na hodnocení současného sexuálního

života. Je možné, že byly vzpomínky na první pohlavní styk zkreslené v závislosti na současnou situaci respondenta. Ovlivnit vyplňované údaje dále mohly také záměr respondentů na to, jak by zrovna jejich dotazník měl vypadat, jak chtěli, aby jejich odpovědi na dané otázky vypadaly.

4.5 Jednotlivé otázky dotazníku

V následujících podkapitolách se postupně věnuji všem otázkám dotazníku průzkumného šetření. Dotazník obsahuje 20 otázek jak otevřených, tak uzavřených. Celý dotazník naleznete v příloze 1 této práce.

4.5.1 Otázka č. 1: Pohlaví

Otázka zjišťovala pohlaví respondentů. Do výzkumného šetření bylo nakonec zahrnuto 65 žen a 69 mužů, v procentech je to 48,5% žen a 51,5% mužů.

4.5.2 Otázka č. 2: Věk

Jak již bylo řečeno, výzkumu se zúčastnili ženy a muži ve věku typickém pro vysokoškolské studium, průměrný věk obou pohlaví je 23,5 let. Průměrný věk pro ženy činí 23,4 let a průměrný věk pro muže činí necelých 24 let.

4.5.3 Otázka č. 3: Dobrovolnost prvního pohlavního styku

Třetí otázka zjišťovala, zda respondenti prožili svůj první pohlavní styk dobrovolně. Ti respondenti, kteří odpověděli, že jejich první pohlavní styk byl nedobrovolný, byli z výzkumného šetření vyřazeni. Jednalo se o 3 respondenty. Toto výzkumné šetření se nezabývá problematikou nedobrovolného prvního pohlavního styku. Takový pohlavní styk by mohl mít daleko větší následky na psychiku člověka a

dopady nedobrovolného pohlavního styku by mohly být předmětem samostatného zkoumání.

4.5.4 Otázka č. 4: Věk při prvním pohlavním styku

Průměrný věk při prvním pohlavním styku činí u respondentů 17,5 roku. Rozmezí se pohybuje od 13 do 23 let. Průměrný věk žen při prvním pohlavním styku je 17,5 a průměrný věk mužů je 17,4 let.

Tab. 1: Věk při první souloži (%)

Věk v letech	muži	ženy	celkem
13	2,9	1,5	2,2
14	7,2	0	3,7
15	8,7	13,8	11,3
16	15,9	10,8	13,4
17	17,4	27,7	22,4
18	14,6	21,6	17,9
19	17,4	7,7	12,7
20	8,7	9,2	9
21	2,9	4,6	3,7
22	2,9	3,1	3
23	1,4	0	0,7

Jak vidíme v tabulce 1, nejčastějším věkem pro první pohlavní styk je pro muže 17. a 19. rok života a pro ženy a 17. a 18. rok. Před 15. rokem života uskutečnilo svůj první pohlavní styk 10,1% mužů a 1,5% žen. Rozdíl v tomto ukazateli mezi muži a ženami je tedy poměrně velký.

4.5.5 Otázka č. 5: Věk partnera při prvním pohlavním styku

Průměrný věk respondentova partnera při prvním pohlavním styku činí 19,1 let. V 60% ženy odpověděly, že jejich partner prvního pohlavního styku byl starší než ony samy, 18,5% respondentek uvedlo, že jejich partner byl mladší a zbylých 21,5% respondentek uvedlo, že jejich partner byl ve stejném věku. Muži uvedli v 50,7%, že

jejich partnerka byla starší než oni, 23,2% mužů uvedlo, že jejich partnerka byla mladší a 26,1% mužů mělo u prvního pohlavního styku partnerku ve stejném věku.

Tab. 2: Věk partnera při první souloži (%)

partner	muži	ženy	celkem
starší	50,7	60	55,2
mladší	23,2	18,5	20,9
stejně starý	26,1	21,5	23,9

4.5.6 Otázka č. 6: Vztah s osobou prvního pohlavního styku

Tato otázka zjišťovala, v jakém vztahu byli aktéři prvního pohlavního styku. Respondenti si mohli vybrat z možností partner/ka, kamarád/ka, příbuzný/á, známý/á a spolužák/ačka. V případě, že respondenti odpověděli více než jednu možnost a alespoň jedna z nich byla partner/ka, byla upřednostněna tato možnost, tedy možnost partner/ka.

73,1% respondentů si vybralo možnost partner/ka, možnost kamarád/ka si vybralo 16,5% a pouze 0,7% respondentů si vybralo možnost příbuzný/á, možnost známý/á si vybralo 9% a možnost spolužák/ačka si vybralo stejně jako u možnosti příbuzný 0,7% respondentů. Rozdíly mezi muži a ženami nejsou nijak významné. Ženy v 78,5% a muži v 68,1% uvedli, že jejich první pohlavní styk se uskutečnil s partnerem nebo partnerkou. Kamarádský vztah uvedlo větší procento mužů – 20,3%, ženy 12,3%. S příbuzným mělo první pohlavní styk pouze 1,5% žen, u mužů si tuto variantu nezvolil ani jeden respondent. Známého či známou jako partnera při prvním pohlavním styku uvedlo 10,1% mužů a 7,7% žen. První pohlavní styk se spolužačkou uvedlo pouze 1,5% mužů, ženy si tuto možnost nezvolily.

Tab. 3: Vztah respondentů a protějšku při prvním pohlavním styku (%)

	muž	žena	celkem
partner/ka	68,1	78,5	73,1
kamarád/ka	20,3	12,3	16,5
příbuzný/á	0	1,5	0,7
známý/á	10,1	7,7	9
spolužák/ačka	1,5	0	0,7

4.5.7 Otázka č. 7: Změnil první pohlavní styk nějak Vás vztah s partnerem z prvního pohlavního styku? Pokud ano, tak jak?

Na otázku, zda nějak první pohlavní styk změnil vztah respondenta a jeho partnera prvního pohlavního styku, odpovědělo 74,6% respondentů negativně, tedy že jejich první pohlavní styk nijak nezměnil vztah s partnerem, se kterým první pohlavní styk prožili. Odpověď také zahrnovala situaci, kdy při prvním pohlavním styku respondenti s protějšky žádný partnerský vztah neměli a tento stav přetrval také dále. Zbýlých 25,4% respondentů odpovědělo, že se jejich vztah změnil. Odpovědi jsem rozdělila do skupin, zda se jejich vztah změnil k lepšímu nebo k horšímu. Jak vidíme v tabulce 4, změnu k lepšímu uvedlo 17,4% mužů a 23,1% žen. Jen velmi málo respondentů odpovědělo, že by první pohlavní styk změnil jejich vztah k horšímu. U mužů tak odpovědělo 2,9% a u žen o něco více 7,7%.

Tab. 4: Vliv prvního pohlavního styku na vztah (%)

	muži	ženy	celkem
nezměnil	79,7	69,2	74,6
k lepšímu	17,4	23,1	20,2
k horšímu	2,9	7,7	5,2

4.5.8 Otázka č. 8: Plánovanost prvního pohlavního styku

Respondenti si měli vybrat jednu ze dvou odpovědí na otázku, zda byl jejich první pohlavní styk plánovaný či neplánovaný, tedy nečekaný. Polovina respondentů se rozhodla pro odpověď „plánovaně“ a polovina pro odpověď „nečekaně“. Tato otázka již byla také zahrnuta do analýzy dat pro zkoumání pravdivosti hypotéz. Hypotéza související s touto otázkou zkoumá, zda respondenti mající svůj první pohlavní styk plánovaný, byli se svým prvním pohlavním stykem více spokojeni než respondenti,

kteří hodnotili svůj první pohlavní styk jako nečekaný. K hypotéze se ještě dostaneme dále.

Tab. 5: Plánovanost prvního pohlavního styku (%)

	muži	ženy	celkem
plánovaně	46,4	53,8	50
nečekaně	53,6	46,2	50

4.5.9 Otázka č. 9: Iniciativa při první souloži

Možné odpovědi na tuto otázku byly dvě – první pohlavní styk jsem více chtěl/a já nebo můj partner/ka.

Jak ukazuje tabulka 6, celkové rozdíly mezi tím, zda chtěl první pohlavní styk více respondent či partner nejsou velké. Partner respondenta chtěl první pohlavní styk více v 53% a respondent jej chtěl více v 47%. Signifikantnější rozdíly jsou mezi muži a ženami. Muži uvedli v 63,8%, že to byli oni sami, kdo chtěl více první pohlavní styk, ženy naopak v 70,8% uvedly, že to nebyly ony samy, ale jejich partner, kdo chtěl více první pohlavní styk.

Přesto se však data nedoplňují v tom smyslu, že mužů, uvádějících, že první pohlavní styk chtěla víc jejich partnerka je 36,2% a ženy uvedly, že ony samy chtěly více první pohlavní styk v 29,2%.

Tab. 6: Iniciativa při první souloži (%)

iniciátor	muži	ženy	celkem
respondent	63,8	29,2	47
partner	36,2	70,8	53

4.5.10 Otázka č. 10: Doba, po kterou zůstali aktéři prvního pohlavního styku partnery

Respondenti odpovídali slovně. Jejich odpovědi jsem rozčlenila do 5 tříd, podle délky trvání vztahu. Třída 0 představuje odpovědi „nezůstali“, tedy že partneři buď žádný vztah neměli a ani žádný vztah nepokračoval, nebo vztah záhy po prvním pohlavním styku skončil. Tuto možnost si vybralo 20,9% respondentů. Třída 1 zahrnuje respondenty, kteří měli po prvním pohlavním styku krátkodobý vztah, od jednoho do čtyř měsíců. Tuto variantu si vybralo 20,1% respondentů. Třída 2 zahrnuje respondenty se střednědobým vztahem po prvním pohlavním styku. Tuto dobu jsem určila do jednoho roku a skýtá 16,4% respondentů. Nad jeden rok vztahu jsem začlenila pod třídu 3. Tato třída obsahuje téměř 27% a činí ji tak nejpočetnější variantou. Respondenti, kteří určili libovolnou dobu trvání vztahu a dodali také odpověď, že jejich vztah trvá doteď, byli zařazeni do kategorie 4. Tuto dobu určilo 15,7% respondentů. Rozdíly mezi muži a ženami nejsou velké. Jak ukazuje tabulka 7, muži v 23,2% a ženy v 18,5% odpověděli, že ve vztahu nesetřvali, že tedy žádný vztah po první souloži nepokračovat. Krátkodobý vztah po první souloži určili muži ve 23,2% a ženy pouze v 16,9%. Dobu střednědobou určili muži v 14,5% a ženy v 18,5%. Dobu trvání vztahu nad jeden rok určili muži v 21,7% a ženy v 32,3%. Poměrně početná byla také skupina mužů, kteří určili, že jejich vztah trvá do nynější doby, jedná se o 17,4%. Ženy si tuto variantu vybraly v 13,8%.

Tab. 7: Doba, po kterou aktéři prvního pohlavního styku zůstali partnery (%)

doba trvání	muži	ženy	celkem
nezůstali	23,2	18,5	20,9
1 - 4 měsíce	23,2	16,9	20,1
do 1 roku	14,5	18,5	16,4
nad jeden rok	21,7	32,3	26,9
doteď	17,4	13,8	15,7

4.5.11 Otázka č. 11: Dojmy z prvního pohlavního styku

Otázka, na kterou respondenti odpovídali slovy, zněla: „Co si ze svého prvního pohlavního styku nejvíce pamatujete?“

Předpokládám, že vzpomínky, které si respondenti pamatují, hrají nějakou roli v celkovém zážitku z prvního pohlavního styku.

Otázka měla spíše charakter naladění respondentů na již minulou zkušenost s prvním pohlavním stykem, měla také dokreslit další otázky ohledně prvního pohlavního styku.

V této kvalitativní otázce odpovídali respondenti velice rozmanitě a různě. Někteří odpovídali v celých větách a nastiňovali více myšlenek, většina respondentů však odpovídala v několika slovech, heslovitě. Zdali se dá z takových odpovědí něco zobecnit, si nemyslím. Spíše bych pro informaci uvedla trendy, které jsem v odpovědích našla.

Nejprve se soustředím na odpovědi mužů: jedna skupina odpovídala v neutrálním modu, to znamená, že jejich odpovědi byly spíše stručné a většinou ve smyslu, že si nic moc z prvního pohlavního styku nepamatují, že si pamatují jen útržky, nebo že jim nic zvláštního v paměti neutkvělo. Další skupina mužů, téměř polovina, si pamatuje nějaký druh emocí. Převládají emoce, jako jsou nervozita, rozpačitost, strach, obavy, stres, naopak také slast, štěstí, velké očekávání, překvapení, vzrušení, vášeň. Další velkou skupinou jsou respondenti se vzpomínkami na různé okolnosti prvního pohlavního styku, co se týče místa, času a často si respondenti vzpomněli, že při aktu hrála hudba. Dalším trendem byly vzpomínky na partnerku. Například: „pochvala starší slečny“. Ojediněle si respondenti vzpomněli na to, že vyvrcholili podle nich příliš brzy.

Nyní zkusím takto vymezit také okruhy, které uváděly respondenty – ženy: opět - velkou měrou popisovaly různé emoce, jako například stud, pocit neznáma, vzrušení, něžnost a častěji se objevovala bolest. Další skupinou vzpomínek byly okolnosti prostředí. Ženy byly ve svém vyjadřování více konkrétní, uváděly například: „pokožku partnera“, „že hrál Robbie Williams“ „šedé studené kachličky“. Ojediněle se objevily

vzpomínky na záležitosti, jako je prasknutí kondomu či krev a nesnadné vniknutí. Respondentky, které by napsaly, že si z prvního pohlavního styku nic nepamatuji, se nevyskytly.

Kdybychom porovnali muže a ženy, došli bychom k závěru, že ženy jsou ve svých popisech vzpomínek na svůj premiérový koitus více konkrétní, a že se na rozdíl od mužů nevyskytují ženy, které by napsaly, že si ze svého prvního pohlavního styku příliš nepamatuji. Rozdíly mohou být dány tím, že první pohlavní styk je pro ženy více než pro muže spojen také s bolestí. Co je ovšem oběma pohlavím společné, jsou vzpomínky na prostředí včetně hudby a na širokou paletu pocitů.

4.5.12 Otázka č. 12: Chtěl/a byste na svém prvním pohlavním styku něco změnit?

V této otázce byli respondenti tázáni, zda by chtěli na svém prvním pohlavním styku něco změnit a pokud ano, pak měli napsat, co by to bylo. Je zajímavé, že celých 68,7% respondentů by svůj první pohlavní styk nijak měnit nechtělo. Mezi muži a ženami je menší rozdíl v procentech. 62,2% žen odpovědělo, že by nic nezměnily, u mužů to bylo dokonce 71%.

Tab. 8: Možnost změny prvního pohlavního styku (%)

	muži	ženy	celkem
chtěl/a	29	33,8	31,3
nechtěl/a	71	62,2	68,7

Muži, kteří by chtěli na svém prvním pohlavním styku něco změnit, akcentovali touženu změnu ve výkonové oblasti. Objevily se odpovědi typu: „delší výdrž“, „nechávat“. Další oblastí pro změnu bylo, aby i jejich partnerka měla z prvního pohlavního styku stejně příjemný zážitek jako oni sami „více myslet na partnerku, aby si to taky užila“. Dva respondenti se vyjádřili také ve smyslu „abych si to pamatoval“ a „být střízlivý“ což může například naznačovat, že aby daní respondenti snížili nervozitu či nedočkavost, užili alkohol nebo jiné omamné látky a vzpomínka z prvního

pohlavního styku tak je nepřesná. Je také možné, že respondenti užili alkohol a první pohlavní styk přišel náhodně. Jeden respondent napsal, že by bylo lepší, kdyby tehdy znal víc teorie o pohlavním styku a okolnostech. Jak vidíme, objevují se různé okruhy. Pojdme se nyní podívat na to, co by rády na svém prvním pohlavním styku změnilly ženy.

Ženy, které by na svém prvním pohlavním styku chtěly něco změnit, oproti mužům, nezmiňovaly otázky výkonu, ale spíše prostředí. Nejčastěji by chtěly změnit prostředí, kde ke styku došlo „aby to bylo na jiném místě“. Dále by chtěly nějak změnit načasování prvního pohlavního styku „chtěla bych jej prožít později“. Jedna respondentka také odpověděla, že by první pohlavní styk raději prožila až v manželství. Objevila se také dvě přání prožít první pohlavní styk se zcela jiným partnerem, nebo aby byl jejich partner zkušenější. Jedna respondentka uvedla, že by si přála být u prvního pohlavního styku pod menším tlakem, aby to už měla za sebou, když je to poprvé, ale chtěla by jej prožít znova a z lásky, bez zbytečného spěchu.

Z tak malého vzorku respondentů vyjadřujících se, jaké změny by si na prvním pohlavním styku přáli nelze usuzovat na širší závěry. Z uvedeného však vidíme jisté rozdíly mezi přáními žen a mužů. Muži zmiňovali spíše výkonové stránky sexuality, aby neselhali, aby se i partnerce styk líbil, ženy spíše akcentovaly okolnosti pohlavního styku, jako jsou prostředí, načasování atd.

4.5.13 Otázka č. 13: Hodnocení svého prvního pohlavního styku

Tato otázka byla ryze kvalitativní, neboť respondenti měli odpovědět třemi větami. Pro potřeby zkoumání pravdivosti hypotézy jsem také tyto odpovědi rozčlenila do několika tříd, od zcela nespokojen/a, po zcela spokojen/a (tab. 9). Zcela spokojeno se svým prvním pohlavním stykem bylo 30,6% respondentů. Mírně spokojeno bylo necelých 24%. Ani spokojeno ani nespokojeno ve svém hodnocení prvního pohlavního styku bylo 19%. Je zajímavé, že pro celých 19% byl první pohlavní styk neutrální záležitostí. Ve stupnici nespokojen/a byly rovněž dvě třídy, jedna mírně spokojen/a.

Tímto popisovalo svůj první pohlavní styk 17,2%. Zcela nespokojeno bylo 9% respondentů. Takto hodnotilo svůj první pohlavní styk nejméně respondentů.

Genderově rozděleno vypadaly údaje následovně: ženy se vyjádřily pro zcela spokojena ve 30,8%, což je nejpočetnější skupina. Mírně spokojeno bylo 23%, neutrálně se vyjádřilo 15,4% respondentek. Mírně nespokojeno bylo 18,5% a zcela nespokojeno bylo 12% žen.

Mužů zcela spokojených bylo o něco méně než žen, 30,4%, mírně spokojeno bylo 24,6%. Neutrálně se vyjádřilo ve svém hodnocení prvního pohlavního styku 23,3% mužů, jako mírně nespokojeni se určili muži v 15,9% a zcela nespokojeno bylo nejmenší procento mužů, 5,8%.

Tab. 9: Hodnocení prvního pohlavního styku (%)

	muži	ženy	celkem
zcela spokojen/a	30,4	30,8	30,6
mírně spokojen/a	24,6	23	23,9
ani, ani	23,3	15,4	19,3
mírně nespokojen/a	15,9	18,5	17,2
zcela nespokojen/a	5,8	12,3	9

Mezi odpověďmi mužů, jež jsem zařadila do kategorie zcela spokojen, dominovaly odpovědi jako: „Bylo to úžasné, nezapomenutelné a velice přínosné.“; „Bylo to naprosto ideální, neměnil bych, naprostá harmonie.“; „Hodnotím ho jako dobré rozhodnutí na cestě k mému dodnes kladnému a otevřenému vztahu k sexu, byl to příjemný zážitek, na který rád vzpomínám.“

Mírně spokojeni byli respondenti s vyjádřeními: „Bylo to příjemný, prostě ok.“ Respondenti vyjadřovali spokojenost s drobnými nedostatky.

Ani spokojeni ani nespokojeni byli respondenti, kteří svůj první pohlavní styk hodnotili na jednu stranu kladně a na druhou stranu také negativně nebo neutrálně: „Nic extra, ale hlavně že se to už stalo.“; „Chvíli jsem nevěděl, co se bude dít, ale partnerka už byla zkušená, tak to šlo, moc si z toho nepamatuji.“; „Řekl bych, že naprosto normální.“

Jako mírně nespokojené respondenty jsem zahrnula ty, kteří se svým prvním pohlavním stykem nebyli příliš spokojeni, avšak nehodnotili jej ani jako zcela špatnou zkušenost. Pro ukázkou uvádím výpovědi: „Nutný, nevyhnutelný akt ovlivněn výchovou, televizí, mohlo to být lepší.“; „Moc nám to nešlo, ale podruhé už to bylo lepší.“; „Byl to zvláštní pocit, trochu zklamání.“

Jako zcela nespokojeni byli respondenti, kteří uvedli, že jejich poprvé pro ně bylo zcela nepříjemné nebo nepodařené: „Nečekaný a nepříjemný.“; „Bylo to uspěchaný, neosobní a nezralý.“; „Byl to fakt trapnej pokus.“

Nyní se pojďme zaměřit na ženy a jejich hodnocení prvního pohlavního styku.

Do skupiny zcela spokojena byly zařazeny respondentky s hodnocením, které vyjadřovalo spokojenost s celkovým průběhem prvního pohlavního styku: „Nemohlo to dopadnout líp, jeden z nejintenzivnějších zážitků mého života.“; z dalších výpovědí vyplývá, že ženy, které svůj první pohlavní styk hodnotily kladně, především zdůrazňovaly důvěrný a intimní vztah k partnerovi a také fakt, že pohlavní styk chtěli oba a nikam nespěchali: „Byl to krásný zážitek, protože jsme to chtěli oba a pro oba to bylo poprvé.“; „Bylo to milý, nikam jsme nespěchali a samozřejmě s kondomem.“; „Přirozené vylnutí našeho dosavadního vztahu, velká důvěra a ohleduplnost z partnerovy strany.“

Respondentky, které hodnotily svůj první pohlavní styk, jako mírně uspokojivý vyjadřovaly spokojenost, někdy poukázaly také na nějakou negativní stránku prvního pohlavního styku, jako je bolest či stud. Např.: „Plánovaný, chtěla jsem jej taky, docela dobrý.“; „Bylo to romantické a nové, taky s trochou studu.“; „Bylo fajn vyzkoušet něco nového, akorát jsem se moc soustředila na tu bolest, jinak to bylo fajn.“

Respondentky vyjadřující se ve smyslu ani pozitivního ani negativního hodnocení, stejně jako muži, poukazovaly na pozitivní i negativní dojmy z prvního pohlavního styku nebo se vyjadřovaly neutrálně, jako: „Trapas, nezkušenost, ale naopak zážitek, na který se nezapomíná.“; „Nebylo to ani dobré, ani špatné, byla jsem ráda, že už to mám za sebou.“

Do kategorie mírně nespokojených jsem zařadila respondentky, které na svém prvním pohlavním styku více akcentovaly negativní stánky, ale nehodnotily jej

negativně jako celek, tedy: Nic moc.“; „Docela to ušlo, ale ta bolest, ta byla blbá.“; „Nebylo to moc příjemné, trvalo, než jsme se poznali, byl to pro oba první styk.“

Kategorie, ve které byly respondentky zcela nespokojeny, popisovaly na svém prvním pohlavním styku pouze pro ně negativní zážitky: „Bylo to trapný, bolestivý a příliš brzy.“; „Byl to krátký bezohledný sex směřující k ejakulaci.“; „Nejhorší pohlavní styk, nekontrolovatelný a bolestivý, asi jsem měla ještě počkat.“

4.5.14 Otázka č. 14: Hodnocení kvality nynějšího sexuálního života

U této otázky měli respondenti na výběr ze škály od hodnot zcela spokojen/a až po zcela nespokojen/a. Jak ukazuje tabulka 10, celkově se vyjádřilo celých 57,5% respondentů, že jsou zcela spokojeni se svým současným sexuálním životem. Mírně spokojeno bylo 23,9% respondentů. Tedy 81,4% respondentů se pohybovalo ve škále spokojen/a se svým současným sexuálním životem. Hodnocení ani spokojen/a, ani nespokojen/a se současným sexuálním životem určilo 10,4% respondentů. Pouhých 8,5% respondentů byli nespokojeni se svým současným sexuálním životem. Z toho mírně nespokojeno bylo 4,5% a zcela nespokojeno bylo 3,7% respondentů. Pouze mírné rozdíly byly mezi muži a ženami v hodnocení současného sexuálního života. Ženy se vyjádřily v počtu 61,5%, že jsou zcela spokojeny a muži o něco méně, v 53,6%. Mírně spokojeno bylo 24,6% respondentek a mužů 23,2%. 7,7% respondentek a 13% respondentů uvedlo, že jsou ani spokojeni, ani nespokojeni. Mírně nespokojeno je se svým sexuálním životem 3,1% žen a o něco více, tedy 5,9% mužů. Zcela nespokojeno je 3,1% žen a 4,3% mužů. Z hodnocení vyplývá, že ženy jsou celkově více spokojeny se svým současným sexuálním životem, než muži.

Tab. 10: Hodnocení současného sexuálního života (%)

	muži	ženy	celkem
zcela spokojen/a	53,6	61,5	57,5
mírně spokojen/a	23,2	24,6	23,9
ani, ani	13	7,7	10,4
mírně nespokojen/a	5,9	3,1	4,5
zcela nespokojen/a	4,3	3,1	3,7

4.5.15 Otázka č. 15: Vztah v současnosti

Tato otázka se tázala na to, v jakém vztahu se respondenti nacházejí v současné době. Respondenti si měli vybrat z možností partner/ka, milenec/ka, příležitostný sex, nezadaný/á, jiné. Respondenti, kteří odpověděli, že jsou nezadaní, nebyli do šetření zahrnuti. Důvody jsou již uvedené v kapitole 4.3. Neobjevil se ani jeden respondent, který by zvolil odpověď „jiný“, proto jej v tabulce také neuvádím. Obecně lze tedy říci (tab. 11), že mladí lidé vysokoškolského věku preferují z možností partner/ka, milenec/ka nebo příležitostný sex právě variantu partner/ka. Přičemž vycházím z předpokladu, že partnerský vztah je určitý ustálený vztah dvou sexuálně žijících lidí, milenecký – scházejí se sexuálně, ovšem nepravidelně a pouze za účelem sexuálního uspokojení. Příležitostný sex – náhodný sex s jedním nebo více partnery bez vztahu partnerského.

Tab. 11: Současný stav partnerství (%)

	muž	žena	celkem
partner/ka	66,7	83,1	74,6
milenec/ka	5,8	3,1	4,5
příležitostný sex	27,5	13,8	20,9

4.5.16 Otázka č. 16: Spokojenost se stavem vztahu v současnosti

Respondenti dále také odpovídali, zda jsou s tímto stavem spokojeni (tab. 12). Téměř většina – 84,3% respondentů je s tímto stavem spokojena, pouze 15% spokojeno není. Ženy jsou dokonce spokojeny v 92,3%, muži o něco méně, v 76,8%.

Tab. 12: Spokojenost se stavem vztahu (%)

	muži	ženy	celkem
spokojen/a	76,8	92,3	84,3
nespokojen/a	23,2	7,7	15,7

Respondenti, kteří odpověděli negativně na otázku, zda jsou se současným stavem vztahu spokojeni, měli také napsat, jaký vztah by preferovali.

Odpovědi byly různé, po prozkoumání se ukázalo, že většina těch, kteří by chtěli nějak vztah změnit, by chtěli vztah stálejší. Respondenti odpovídali: „Chtěla bych už trvalý vztah.“; „Vážný vztah.“ Mezi odpověďmi však byly také odpovědi směrem k volnějšímu způsobu sexuálního života: „Preferovala bych už možná spíš nového milence.“; „Známost nebo alespoň více příležitostí k sexu.“; „Sex bez vztahu.“

Z tak malého vzorku ovšem nelze odpovědi generalizovat.

4.5.17 Otázka č. 17: Celkový počet sexuálních partnerů

U mužů je průměrný počet sexuálních partnerů roven 7,6 a u žen 5,1. Celkově je průměrný počet sexuálních partnerů 6,4. Tato otázka byla zahrnuta do početní analýzy, viz podkapitola 4. 5. 22

4.5.18 Otázka č. 18: Chtěl/a byste na svém sexuálním životě něco změnit?

Tato otázka více rozvíjí otázku ohledně hodnocení svého současného sexuálního života viz. kapitola 4. 5. 14. Tabulka 13 ukazuje, že se celkově vyjádřilo ve smyslu, že by chtělo na svém sexuálním životě něco změnit pouze 30,6% respondentů. Tedy 69,4 respondentů by na svém sexuálním životě nic měnit nechtělo. Pouze drobné rozdíly jsou mezi a ženami. Ženy by chtěly něco změnit ve 32,3%, muži v 29%. Na svém současném sexuálním životě by tedy nechtělo nic měnit 67,7% žen a 71% mužů.

Tab. 13: Možnost změny sexuálního života (%)

	muži	ženy	celkem
chtěl/a	29	32,3	30,6
nechtěl/a	71	67,7	69,4

Ti respondenti, kteří odpověděli, že by na svém sexuálním životě chtěli něco změnit, měli také napsat, co by to bylo. Odpovědi, jak ukazuje tabulka 13, nebylo mnoho. Muži nejčastěji zmiňovali, že by chtěli větší frekvenci sexu, zevšednění sexuality, více intimity a dva muži také uvedli, že by chtěli více sexuálních partnerek či: „Objevit nějakou novou polohu s partnerkou.“ Ženy také uváděly, že by rády měly více sexu a chtěly experimentovat. Uváděly, že by si přály mít orgasmus a aby je pohlavní styk nebolel. Jedna žena uvedla, že by si přála více respektu ze strany partnera vůči jejím přáním „míň stereotypu, větší vzrušení“.

4.5.19 Otázka č. 19: Mluvíte o svém sexuálním životě s někým?

Tato otázka zjišťovala, zda o svém sexuálním životě mladí lidé s někým mluví, zda jej s někým sdílejí. Podle mého názoru je velmi důležité takovéto téma sdílet mezi partnery. Jsme svědky otevřené sexuality v médiích a okolním světě, což může velmi

ovlivnit různá očekávání o tom, jak by měl sexuální život mezi partnery vypadat. A právě proto je tak důležité, aby si partneři mezi sebou sdělovali, jaká mají očekávání, co se jim líbí a naopak co jim není příjemné. Očekávala jsem, že se najde pouze skromný počet respondentů, kteří odpoví, že o svém sexuálním životě s nikým nemluví. Byla jsem překvapena, že takových respondentů bylo v mém dotazníkovém šetření 18,7%, přičemž rozdíl mezi muži a ženami byl minimální (tab. 14). Muži v 18,8% odpověděli, že si o svém sexuálním životě s nikým nepovídají a ženy v 18,4%. Respondenti, kteří odpověděli, že o svém sexuálním životě s někým hovoří, měli také napsat s kým. Respondenti odpovídali, že jej sdílejí s partnerem, přítelem, rodiči, knězem a dalšími osobami. Odpovědi jsem rozdělila na dvě skupiny. První zahrnovala partnera a druhá zahrnovala všechny osoby mimo partnerský vztah. Pokud se vyskytla odpověď, kdy respondent mluví jak s partnerem, tak s dalšími lidmi, upřednostnila jsem variantu partner. Z mého dotazníku vyplývá, že 42,1% mužů a 57% žen si o sexuálním životě povídají se svými partnery a 39,1% mužů a 24,6% žen si o svém sexuálním životě povídají s někým mimo partnerský vztah.

Tab. 14: Sdílení svého sexuálního života (%)

	muži	ženy	celkem
nesdílení	18,8	18,4	18,7
partner	42,1	57	49,3
někdo jiný	39,1	24,6	32

4.5.20 Otázka č. 20: Smysl sexu

V této otázce jsem si nekladla za cíl zodpovědět, jaký je smysl sexu, nýbrž pouze zmapovat obecné vnímání u respondentů v mém průzkumném souboru. V rámci přehledné administrace jsem odpovědi zobecnila do extrémů. Respondenti tedy měli na výběr z možností „reprodukce“, „potěšení“, „komunikace“, „jiné“. Pro informaci mohu uvést, že pro většinu mladých lidí, jak lze vidět v tabulce 15, sex neznamená reprodukci. Velké procento respondentů si vybralo možnost potěšení – 64,2%. Muži takto volili

v 62,3% a ženy v 66,2%. Také varianta komunikace byla zastoupena, u mužů 24,6% a u žen 16,9%. Obecně zle říci, že variantu potěšení volí obě pohlavní více, než komunikaci a v rámci jednotlivých odpovědí v potěšení převažují ženy a v komunikaci převažují muži.

Tab. 15: Smysl sexu (%)

	muž	žena	celkem
reprodukcí	0	4,6	2,2
potěšení	62,3	66,2	64,2
komunikaci	24,6	16,9	20,9
jiné	13,1	12,3	12,7

4.5.21 Ověřovaná hypotéza 1

První ověřovaná hypotéza průzkumného šetření zněla: Subjektivně kladně hodnocená zkušenost s prvním pohlavním stykem se projevuje v pozitivněji hodnoceném současném sexuálním životě oproti respondentům, kteří svůj první sexuální styk nehodnotili příliš kladně.

Hypotézu průzkumného šetření jsme prověřovali metodou chi-kvadrátu, jako testu dobré shody. Jednalo se o porovnání proměnné „spokojenost s prvním pohlavním stykem“ a proměnné „spokojenost s nynějším pohlavním životem“ viz příloha 2.

Podle chi-kvadrátu nelze nulovou hypotézu průkazně zamítnout, avšak stanovená hypotéza nemá statistickou významnost. Hypotéza se tedy neověřila, což znamená, že subjektivně kladně, či záporně hodnocený první pohlavní styk nemá vliv na subjektivně kladné či záporné hodnocení současného sexuálního života.

Jak ukazuje tabulka č. 16, procenta pozorování přesto naznačují tendenci k tomu, že respondenti, kteří hodnotili svůj první pohlavní styk kladně, později kladně hodnotí také svůj současný sexuální život.

4.5.22 Ověřovaná hypotéza 2

Druhá hypotéza průzkumného šetření zněla: Věk respondentů při prvním pohlavním styku ovlivňuje následný počet sexuálních partnerů.

Pearsonův korelační koeficient pro měřené proměnné „věk“ a „počet sexuálních partnerů“ je statisticky významný ($r = -0,28488$). To znamená, že čím nižší byl věk při prvním pohlavním styku, tím vyšší je počet dosavadních sexuálních partnerů. Hypotéza tedy byla výpočtem potvrzena, věk respondentů ovlivňuje následný počet sexuálních partnerů.

4.5.23 Ověřovaná hypotéza 3

Třetí hypotéza průzkumného šetření zněla: Muži jsou ve svém hodnocení prvního pohlavního styku více spokojeni, než ženy.

Šlo tedy o ověřování dvou proměnných, přičemž první proměnnou bylo „pohlaví“ a druhou proměnnou byla „spokojenost s prvním pohlavním stykem“. Hypotéza byla testována metodou chi-kvadrátu, jako testu dobré shody viz příloha 3

Nulovou hypotézu nelze průkazně zamítnout, avšak prověřovaná hypotéza nemá dostatečnou podporu. Jinými slovy, nelze říci, že by na zvoleném vzorku respondentů platilo, že by pohlaví hrálo roli ve spokojenosti s prvním pohlavním stykem. Neplatí, že by muži byli ve svém hodnocení prvního pohlavního styku více spokojeni, než ženy. Ověřovaná hypotéza se tedy nepotvrdila.

4.5.24 Ověřovaná hypotéza 4

Čtvrtá hypotéza průzkumného šetření zněla: Respondenti, kteří svůj první pohlavní styk prožili jako plánovaný, byli v hodnocení svého prvního pohlavního styku více spokojeni, oproti respondentům, kteří svůj první pohlavní styk prožili neplánovaně, tedy nečekaně.

Zde se jednalo o porovnávání proměnných „plánovanost prvního pohlavního styku“ a spokojenost s prvním pohlavním stykem“. Hypotéza byla opět testována metodou chi-kvadrátu, jako testu dobré shody viz příloha 4

Ani v tomto případě podle vypočítaného chi kvadrátu nelze nulovou hypotézu zamítnout a ověřovaná hypotéza nemá dostatečnou podporu. Tedy ani v tomto případě nebyla určená hypotéza potvrzena. Nelze říci, že by respondenti, kteří si svůj první pohlavní styk předem plánovali, jej pak subjektivně hodnotili více pozitivně, že by s ním později byli více spokojeni oproti respondentům, u kterých došlo k prvnímu pohlavnímu styku neplánovaně, čili nečekaně.

4.6 Diskuze k hypotézám

Tři hypotézy ze čtyř nebyly potvrzeny, což mě vede k úvaze, co vedlo k samotnému návržení právě takovýchto hypotéz. Troufám si říci, že v mém přemýšlení nad tím, jaké testované hypotézy by bylo dobré ověřit, hrály roli předsudky. Mé vlastní předsudky nad tím, jak si myslím, že první pohlavní styk prožívají ženy a muži a také očekávání, že jej muži a ženy vnímají rozdílně. Rovněž předsudky mohly ovlivnit výběr další hypotézy, která testovala vliv plánovaného prvního pohlavního styku a jeho neověřenému vlivu na současný sexuální život vysokoškoláků. Nechci zde zabíhat do větších podrobností., téma předsudků by bylo možné rozpracovat v jiné práci.

To, že se hypotézy nepotvrdily, až na jednu, mne vede k přesvědčení, že lidská sexualita je tak jedinečná a individuální, že ji nelze zcela redukovat na skromné příčiny případných méně příjemných či nepříjemných zkušeností během prvního pohlavního styku. Připomínám, že teď nemám na mysli oblast nedobrovolné sexuality.

V tom, jak vypadá první pohlavní styk, a také jaké zkušenosti si z něj odnášíme do dalšího sexuálního života je zřejmě závislé především na dané osobnosti, na jejím vyladění, psychických vlastnostech a dalších. Nelze říci, že by platila jedna zákonitost pro všechny a tak je to správně. Život by se jinak stal příliš předvídatelný na to, abychom jej žili s chutí.

4.7 Diskuze průzkumného šetření

Průzkumné šetření bylo provedeno pomocí anonymních dotazníků v elektronické formě. Dotazník obsahoval 20 otázek rozdělených na okruh otázek ohledně prvního pohlavního styku a otázek ohledně současného sexuálního života. S odpověďmi spoléhám na respondentovy pravdivé výpovědi. Mnohé otázky jsou velmi subjektivní a je možné, že partner, který s respondentem prožil první pohlavní styk, či prožívá současný sexuální život, by na stejné otázky, odpovídal rozdílně. Nebylo záměrem takové rozdíly zkoumat.

Do průzkumného šetření bylo zahrnuto 134 respondentů ve věku od 18 do 26 let. Ženy byly zastoupeny v počtu 65 a muži v počtu 69. Průměrný věk respondentů činí 23,5 let.

Průměrný věk při prvním pohlavním styku je 17,5 let, přibližně stejný pro muže i ženy. Věk partnera při prvním pohlavním styku je 19,1 let. Ženy uvedly v 60%, že jejich partner byl starší, překvapivě tak uvedli také muži v 50,7%.

Co se týká vztahu, v rámci kterého proběhl pro respondenty první pohlavní styk, pak 73,1% uvedlo, že to bylo s partnerem či partnerkou. 16,5% respondentů uvedlo, že jej prožili s kamarádem nebo kamarádkou. Na otázku, zda první pohlavní styk nějak změnil respondentův vztah v té době, odpovědělo 74,6%, že nikoliv. Přesně polovina respondentů určila svůj první pohlavní styk jako plánovaný a polovina jako nečekaný.

Další otázka se respondentů tázala, kdo byl podle nich iniciátorem prvního pohlavního styku. Uvědomuji si, že ve většině případů je těžké určit, zda první pohlavní styk chtěl jeden partner více než druhý. Myslím si, že v mnohých případech mohli chtít pohlavní styk oba partneři stejně. Tato možnost však nebyla respondentům nabídnuta a ti si ve všech případech vybrali jednu ze dvou možných. Myslím si, že pro úplná data by příště měla být zahrnuta také varianta, že první pohlavní styk chtěli oba aktéři stejnou měrou.

Doba, po kterou zůstali aktéři prvního pohlavního styku partnery, se různí. Nejvíce se objevily odpovědi, které byly zahrnuty do kategorie nad jeden rok – 26,9%.

Druhou nejpočetnější skupinou byli respondenti s dobou trvání vztahu od jednoho do čtyř měsíců a respondenti, kteří spolu buď žádný vztah neměli a tedy ani žádný vztah nepokračoval nebo jejich vztah záhy po prvním pohlavním styku skončil. Je otázkou, zda mohl být první pohlavní styk také jedním z činitelů, kteří se na brzkém rozchodu podíleli.

Otázka kvalitativní, na to co si respondenti ze svého prvního pohlavního styku nejvíce pamatují, obsahovala celou škálu odpovědí a jde spíše o zajímavé srovnání v dojmech mužů a žen. Ženy ve svých výpovědích uváděly větší detaily než muži. Jinak se vzpomínky mužů a žen příliš nelišily.

Dále se měli respondenti slovně vyjádřit, jak hodnotí svůj první pohlavní styk. Spokojeno zcela nebo mírně bylo 54,5%, nespokojeno zcela nebo mírně bylo 18,1%. Zbylí respondenti obsadili kategorii ani spokojen/a, ani nespokojen/a. Nebylo ve všech slovních výpovědích snadné určit, do které kategorie respondenta přiřadit. Pro početní analýzu to však bylo nutné. Je možné, že by se ovšem respondent, kdyby mohl, sám přiřadil do kategorie jiné. Pro příští zkoumání si tedy myslím, že by bylo dobré v další otázce respondentovi nabídnout také škálu od zcela spokojena po zcela nespokojen/a, aby si vybral podle svého uvážení. U hodnocení svého současného sexuálního života si již respondenti mohli vybrat a vyplynulo, že až 81,4% respondentů se pohybuje na škále v pásmu „spokojen/a“. Pouhých 8,2% jsou nějak nespokojeni se svým současným sexuálním životem. 10,4% respondentů se rozhodli pro variantu ani spokojen/a, ani nespokojen/a.

Respondenti měli dále určit, jaký typ vztahu mají v současné době. 74,6% uvedlo, že mají partnera nebo partnerku. V porovnání tak uvedlo o něco více žen. 20,9% respondentů uvedlo, že mají příležitostný sex a 4,5% uvedlo, že má milenkou nebo milence. V porovnání v obou případech tak odpovědělo více mužů než žen. Zda jsou s tímto stavem respondenti spokojeni, odpovědělo 92,3% žen a 76,8% mužů, že ano.

Průměrný počet sexuálních partnerů činí pro muže 7,6 a pro ženy méně – 5,1 partnerů.

Na otázku, zda by respondenti chtěli na svém sexuálním životě něco změnit, odpovědělo 69,4%, že nechtělo. Procenta mezi muži a ženami se příliš neliší. Ti

respondenti, kteří by něco změnit chtěli, měli uvést co. Objevovala se frekvence styků a touha po větší kreativitě v sexualitě jak u mužů, tak u žen.

Otázka, zda respondenti o svém sexuálním životě s někým hovoří, překvapivě odhalila, že stále 18,7% respondentů s nikým nehovoří, dokonce ani se svým partnerem. Ženy více, z 57% hovoří se svými partnery, muži v 42% hovoří se svými partnerkami a s někým jiným, tedy kamarády, příbuznými atd. hovoří ženy ve 24,6% a muži ve 39,1%.

Otázka, na kterou respondenti odpovídali, nakonec zněla „sex považuji za“ a měli na výběr z možností reprodukce, potěšení, komunikace, jiné. Jsem si vědoma, že je to pouze velmi úzký výčet možností toho, co pro člověka může sex znamenat. Také jsem přesvědčena, že roli vždy hraje více hledisek, že pro nás sex znamená ve stejnou chvíli více věcí. Respondenti si měli vybrat pouze jednu, která by nejvíce vystihovala, co pro ně sex znamená. Vycházela jsem z extrémních úhlů pohledu, kdy se jde dívat na sexualitu pouze jako na prokreaci, tedy plození, či reprodukci, rekreaci, tedy potěšení a komunikaci. Nyní si myslím, že takto strohé vymezení bylo nešťastné a podle mého názoru nelze příliš vyvozovat závěry ze sesbíraných dat.

U mnoha binárních otázek s dalším větvením předpokládám, že respondenti pro pohodlnost zvolili variantu bez další specifikace. Jedná se o otázky číslo 7, 12, 16, 18 a 19.

4.8 Závěr z průzkumného šetření

Vzorku 134 respondentů z toho 69 mužů a 65 žen jsem se pomocí anonymního dotazníku ptala na otázky ohledně prvního pohlavního styku a současného sexuálního života. Všichni respondenti byli ve věku od 18 do 26 let. Byly početně ověřovány hypotézy, z nichž pouze jedna byla potvrzena, ostatní neměly dostatečnou podporu. Potvrzená hypotéza zní: čím nižší byl věk při prvním pohlavním styku, tím vyšší je počet dosavadních sexuálních partnerů.

Podle početní analýzy neplatí, že by spokojenost či nespokojenost z prvního pohlavního styku ovlivňovala pozdější spokojenost či nespokojenost se sexuálním

životem. Neplatí, že by muži svůj první pohlavní styk hodnotili více pozitivně než ženy, a dále také neplatí, že ti respondenti, kteří si svůj první pohlavní styk naplánovali, by s ním byli později více spokojeni.

Dotazník zodpovídal celou řadu dalších otázek, jejichž informativní údaje naleznete v předchozích podkapitolách.

Závěr

Ve své práci jsem si kladla za cíl zjistit, zda existuje vztah mezi prvním pohlavním stykem a pozdějším sexuálním životem vysokoškolských studentů.

Na základě výsledků výzkumu mohu říct, že nikoli, že neexistuje dostatečná statistická podpora pro generalizaci závěru, byť jistě intuitivně cítíme, že vliv této zkušenosti nemůžeme ve svém bytí ignorovat. Existuje pouze statistická významnost pro vztah mezi věkem zahájení pohlavního života a celkovým počtem sexuálních partnerů.

Smyslem této práce nebylo zcela zachytit všechny aspekty sexuality, zaměřila jsem se výhradně na úzký okruh zkoumání vlivu prvního pohlavního styku na pozdější sexualitu.

Jednotlivé teoretické kapitoly nás provázejí nejprve vyjasněním klíčových pojmů, kterými se zabývám v bakalářské práci, dále východisky, které vedly k přesvědčení o existenci korelace mezi prvním pohlavním stykem a současným sexuálním životem. Dovídáme se o vlivu zkušeností na chování, o neopomenutelné roli emocí v zážitcích člověka. Pokusila jsem se o bližší pochopení stádia adolescence, kdy k prvnímu pohlavnímu styku nejčastěji dochází.

V praktické části mé práce postupně předkládám výsledky jednotlivých otázek průzkumného šetření s tabulkami a hypotézami.

Lidská sexualita je velmi rozmanitá a pro mladé lidi, kteří stojí na jejím počátku také někdy velmi záhadná, spojená s mnoha různorodými očekáváními mladých mužů a žen, vstupujících do období dospělosti. Vidím tedy jako veskrze přínosné o začátcích sexuality – myslím tím v životě každého jedince - hovořit, učit a klást si otázky. Sexualita je neopominutelnou součástí kvality našeho života a má významný vliv na jeho šťastné prožívání.

LITERATURA

ČÁLEK, O. Některá vodítka pro oblast sexuality. In ČÁLEK, O. *Skupinová daseinsanalýza*. Praha: Triton, 2005, s. 229–263. ISBN 80-7254-539-6.

DAVIS, P., LAY-YEE, P. Early sex and its behavioral consequences in New Zealand. *J. sex research*, 1999, 36, 2, 135 – 143. ISSN 0022-4499.

ERICKSON, E. H. *Životní cyklus rozšířený a dokončený*. Přel. Jiří Šimek. Praha: Lidové noviny, 1999. ISBN 80-7106-291-X.

FISHER, T. D. The impact of socially conveyed norms on the reporting of sexual behavior and attitudes by men and women. *J. Experimental Social Psychology*, 2009, Vol. 45, 567-572. ISSN 0022-1031.

FREUD, S. *Tři úvahy o sexuální teorii*. Praha: Alois Srdce, 1926.

FOUCAULT, M. *Dějiny sexuality II*. Přel. Natálie Darnadyová, Josef Fulka, Miroslav Petříček, Ladislav Šerý a Karel Thein. Praha: Herrmann, 2003. ISBN neuvedeno.

GEIS, B. *Psychologický slovník*. Praha: Vodnář, 2000, s. 325. ISBN 80-86226-07-7.

HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník. 2. vydání*. Praha: Portál, 2009, s. 531, 532, 533. ISBN 978-80-7367-569-1

HOGENOVÁ, A. *Jak pečujeme o svou duši?* Praha: Univerzita Karlova. Pedagogická fakulta. Katedra filosofie, 2008. ISBN 978-80-7290-349-8.

JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001, s. 214, 272. ISBN 80-7178-535-0.

JANOŠOVÁ, P. *Dívčí a chlapecká identita*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2284-9.

KINSEY, A. C., POMEROY, W. B., MARTIN, C. E., *Sexual behavior in the human male*. Philadelphia: W. B. Saunders, 1948.

KLÉGR, A. *Tezarus jazyka českého*. Praha: Lidové noviny, 2007. s. 96. ISBN 978-80-7106-920-1

KLENER, P. (ed.). *Velký sociologický slovník. 2. svazek*. Praha: Karolinum, 1996. s. 980. ISBN 80-7174-310-2.

KRATOCHVÍL, S. *Základy psychoterapie. 5. aktualiz. vyd.* Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-122-0

LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie 2. aktualiz. vyd.* Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1284-9

LORENZ, K. *Základy etologie*. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0477-7

MACEK, P. *Adolescence*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-747-7

MEIER, A. M. Adolescent First Sex and Subsequent Mental Health. *Am. J. Sociology*, 2007, 112, 6, 1811–1847. ISSN 0002-9602

MELLERS, B. A. Choice and the Relative Pleasure of Consequences. *Psychol. Bul.*, 2000, 126, 6, 910 – 924. ISSN 0033-2909

NAKONEČNÝ, M. *Psychologie osobnosti. 2. vyd.* Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1680-5.

NAKONEČNÝ, M. *Lidské emoce*. Praha: Academia, 2000. ISBN 80-200-0763-6

PIAGET, J., INHELDEROVÁ, B. *Psychologie dítěte*. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-407-9.

RABUŠIČ, L., KEPÁKOVÁ, K. Sexuální chování adolescentů a riziko HIV. *Sociologický časopis*, 1999, 35, 2, 161 – 179. ISSN 0038-0288.

ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7367-124-7

SMÉKAL, V., MACEK, P. (ed.) *Utváření a vývoj osobnosti*. Brno: Barrister a Principal, 2002. ISBN 80-85947-83-8

ŠILEROVÁ, L. *Sexuální výchova*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0291-6

ŠULOVÁ, L. FRAŇKOVÁ S., MARTÍNKOVÁ K. *Výchova k manželství a rodičovství na základních a středních školách*. Praha: Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Katedra psychologie, 1995. ISBN 80-7184-071-8

TAXOVÁ, J. *Pedagogicko psychologické zvláštnosti dospívání*. Praha: SPN, 1987. ISBN 14-426-87.

UZEL, R. *Sexuální výchova*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. ISBN 80-86991-69-5

VOKURKA, M., HUGO, J. aj. *Velký lékařský slovník*. Praha: Maxdorf, 2002. s. 424, 656. ISBN 80-85912-43-0.

WEISS, P., URBÁNEK, V., PROCHÁZKA, I. Koitální debut. *Československá psychologie*, 1996, 40, 2, 138-145. ISSN 0009-062X.

WEISS, P., ZVĚŘINA, J. *Sexuální chování v ČR – situace a trendy*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-558-X

WEISS, P., ZVĚŘINA, J. Sexuální chování pražské mládeže z hlediska rizika infekce HIV/AIDS. *Mládež, společnost a stát*, 1994, č. 2, s. 52 – 68. ISSN 1210-6380.

ZVĚŘINA, J. *Sexuologie nejen pro lékaře*. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 2003. ISBN 80-7204-264-5

ŽAMPACHOVÁ, M. *Sexuální chování adolescentů a nebezpečí HIV*. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita. Fakulta sociálních studií. Katedra sociologie, 2006. Vedoucí: prof. PhDr. Ladislav Rabušic, CSc

Internetové zdroje

RYDLO, J. *Cíle, obsah a metody sexuální výchovy* [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné na <http://www.sos-ub.cz/prevence/12_1.doc>

Příloha 1

Dotazníkové šetření

1. Pohlaví.....
2. Věk.....
3. Můj první pohlavní styk byl
  - Dobrovolný
  - Nedobrovolný
4. Kolik Vám bylo let při prvním pohlavním styku?.....
5. Kolik let bylo Vašemu partnerovi?.....
6. Osoba, se kterou jsem prožil/a první pohlavní styk byl můj
  - Partner/ka
  - Kamarád/ka
  - Příbuzný/á
  - Znamý/á
  - Spolužák/ačka
7. Změnil první pohlavní styk nějak váš vztah? Pokud ano, tak jak?
  - Ano.....
  - ne
8. K prvnímu pohlavnímu styku došlo
  - Nečekaně
  - Plánovaně (již nějakou dobu jsme o tom s partnerem uvažovali)
9. První pohlavní styk jsem chtěl/a víc
  - Já
  - Můj partner/ka
10. Jak dlouho jste zůstali partnery po prvním pohlavním styku?.....
11. Co si ze svého prvního pohlavního styku nejvíce pamatujete?
12. Chtěl/a byste na svém prvním pohlavním styku něco změnit? Pokud ano, co by to bylo?
  - Ano.....
  - Ne

13. Jak hodnotíte svůj první pohlavní styk? (třemi větami).....
.....

14. S kvalitou svého **nynějšího** sexuálního života jsem

- Zcela spokojen/a
- Mírně spokojen/a
- Ani spokojen/a, ani nespokojen/a
- Mírně nespokojen/a
- Zcela nespokojen/a

15. Nyní mám

- Partnera/ku
- Milence/ku
- Jsem nezadaný/á
- Příležitostný sex
- Jiné.....

16. Jste s tímto stavem spokojen/a? Pokud ne, jaký vztah byste preferoval/a?

- Ano
- Ne.....

17. S kolika partnery jste doposud měl/a pohlavní styk? (včetně prvního)

18. Chtěl/a byste na svém sexuálním životě něco změnit? Pokud ano, co by to bylo?

- Ano.....
- Ne

19. Mluvíte o svém sexuální životě s někým? Pokud ano, s kým

- Ano.....
- Ne

20. Sex považuji za:

- zachování rodu (reprodukcí)
- potěšení
- komunikaci
- jiné

Velice Vám děkuji za Váš čas a vyplnění dotazníku.

Martina Gregořicová, studentka 3.ročníku Pražské vysoké školy
psychosociálních studií.

Tabulka k příloze č. 2

Porovnání proměnných

"Spokojenost s prvním pohlavním stykem" a**"Spokojenost s nynějším pohlavním životem".**

Hypotéza

Pozorované četnosti:			
	Souč. Ne	Souč. Ano	Součet
1. Ne	5	27	32
1. Ano	5	61	66
Součet	10	88	98

1. Ne %	16	84	100
1. Ano %	8	92	100
Celkem %	10	90	100

Očekávané četnosti:			
1. Ne	3,3	28,7	32
1. Ano	6,7	59,3	66
Součet	10	88	98

Chí kvadrát jako test dobré shody:		
Stat. významnost:		0,227482685

Výsledek:

Nulovou hypotézu nelze průkazně zamítnout,
ověřovaná hypotéza nemá dostatečnou podporu.

Tabulka k příloze č. 3

Porovnání proměnných

"Pohlaví " a**"Spokojenost s prvním pohlavním stykem"****Hypotéza**

Pozorované četnosti:				
	Ne	Ani- ani	Ano	Součet
Muži	15	16	38	69
Ženy	20	10	35	65
Součet	35	26	73	134

Muži %	22	23	55	100
Ženy %	31	15	54	100
Celkem %	26	19	55	100

Očekávané četnosti:				
Muži	18	13	38	69
Ženy	17	13	35	65
Součet	35	26	73	134

Chí kvadrát jako test dobré shody:	
Stat. významnost:	0,299089

Výsledek:

Nulovou hypotézu nelze průkazně zamítnout, ověřovaná hypotéza nemá dostatečnou podporu.

Tabulka k příloze č. 4

Porovnání proměnných

"Plánovanost prvního styku" a**"Spokojenost s prvním pohlavním stykem"**

Hypotéza

Pozorované četnosti:				
	Ne	Ani-ani	Ano	Součet
1. plán.	16	13	37	66
1. neplán.	17	13	36	66
Součet	33	26	73	132

1. pl. %	24	20	56	100
1. nepl. %	26	20	54	100
Celkem %	25	20	55	100

Očekávané četnosti:				
1. plán.	16,5	13	36,5	66
1. neplán.	16,5	13	36,5	66
Součet	33	26	73	132

Chí kvadrát jako test dobré shody:	
Stat. významnost:	0,978239

Výsledek:

Nulovou hypotézu nelze průkazně zamítnout,
ověřovaná hypotéza nemá dostatečnou podporu.

Příloha č. 5: Data, která byla použita pro početní analýzu hypotéz

1.	2.	4.	8.	13.	14.	17.
0	23	15	0	3	4	7
0	20	17	0	4	4	3
1	25	18	1	2	3	2
0	24	18	0	4	4	1
0	23	14	0	1	4	8
1	22	20	0	2	2	1
1	22	13	0	0	3	20
0	24	16	1	1	4	20
0	23	17	1	2	4	10
1	23	16	0	4	4	5
1	22	20	1	3	3	6
1	25	21	0	4	4	1
0	26	17	0	2	3	20
0	22	17	0	3	4	1
1	22	17	0	4	4	6
0	21	16	0	2	4	6
1	22	18	0	3	3	3
0	23	16	1	4	4	5
0	25	22	0	2	4	3
1	23	18	1	4	2	5
0	24	14	0	3	3	25
1	23	19	0	4	4	2
0	22	15	1	2	4	5
0	23	13	1	3	3	6
0	26	16	1	4	4	9
0	21	16	0	4	3	3
0	22	17	0	4	2	3
1	24	18	1	3	4	15
1	26	18	1	4	2	3
1	22	17	0	2	4	2
1	23	17	1	4	4	2
1	19	15	1	3	4	4
1	23	20	1	1	4	1
0	23	16	1	1	4	3
1	23	16	0	1	3	4
0	22	20	0	1	4	1
1	22	18	1	4	3	1
0	21	17	0	0	4	5
0	21	19	1	2	2	3
1	24	22	0	4	4	1
1	22	20	1	2	4	1

1	25	16	0	2	4	10
0	23	19	1	4	4	1
1	25	17	0	2	4	3
0	24	17	1	1	4	10
0	24	17	1	4	2	11
1	26	19	1	1	2	4
0	21	16	0	1	4	6
1	25	16	0	1	3	21
1	24	15	0	0	4	10
1	24	22	1	4	4	1
0	23	20	0	4	4	2
0	26	18	1	4	0	4
1	22	18	1	0	4	11
0	26	19	1	0	2	5
1	26	18	0	3	4	8
1	26	19	1	2	4	10
0	23	20	0	2	4	3
1	23	17	1	0	4	7
0	25	20	0	2	3	3
1	25	21	0	4	3	1
1	22	17	0	4	4	3
0	22	18	1	3	0	2
1	24	15	0	0	4	15
0	26	18	0	3	2	50
0	26	19	1	4	3	4
0	19	15	0	3	2	21
0	22	20	0	4	4	3
0	22	16	0	4	4	3
0	21	15	0	0	3	8
0	25	19	1	4	4	9
0	19	15	1	3	4	4
1	22	16	1	3	4	3
1	25	15	1	3	4	7
1	22	18	1	1	3	6
0	18	14	1	3	3	5
0	25	17	0	3	3	10
0	25	14	0	1	4	6
1	26	17	1	3	3	5
1	18	15	0	3	3	1
1	23	17	0	4	4	6
1	25	15	0	1	0	10
0	26	19	0	4	3	1
0	26	21	1	1	1	4
0	24	18	1	2	4	1

0	25	15	0	3	4	20
0	26	19	1	2	3	3
0	24	22	1	1	4	1
1	24	16	1	4	4	2
0	26	17	0	2	3	6
0	24	21	0	2	2	4
0	26	20	0	4	4	1
0	23	16	1	3	1	4
0	24	18	1	4	0	4
1	24	15	0	3	4	5
0	23	19	0	4	4	1
0	26	19	0	1	4	20
1	23	17	1	1	1	2
0	23	16	1	2	3	25
1	24	17	0	3	4	11
0	21	14	0	3	4	10
0	26	18	1	3	4	1
1	25	17	1	2	4	2
0	26	19	0	3	1	28
0	25	13	0	2	4	2
1	23	17	0	3	3	6
1	23	15	1	1	4	3
1	21	20	0	4	4	1
1	23	18	1	4	3	4
1	22	17	0	0	0	4
0	23	19	1	2	2	3
1	26	20	0	3	4	2
1	24	17	1	4	4	10
0	26	18	0	3	3	6
1	24	18	1	1	3	3
0	24	16	1	4	4	4
1	24	18	1	1	4	15
0	25	18	1	4	4	1
1	24	21	1	1	2	1
0	22	17	0	0	3	4
1	25	18	1	0	4	5
1	23	19	1	2	1	4
1	23	18	1	1	4	2
0	23	17	0	1	1	7
1	22	19	0	4	4	1
1	23	15	0	2	4	5
1	20	16	1	3	4	2
0	26	18	1	2	3	5
0	26	19	1	4	4	10

1	25	17	0	0	4	6
1	23	17	1	4	3	4
1	24	17	1	3	3	2
0	24	23	1	3	2	1
1	23	17	1	4	4	1

Sloupec 1: Pohlaví – 0=muž, 1=žena

2: Věk

4: Věk při prvním pohlavním styku

8: Plánovanost či neplánovanost prvního pohlavního styku – 0=nečekaně, 1=plánovaně

13: Hodnocení prvního pohlavního styku – 0=zcela nespokojen/a, 1=mírně nespokojen/a, 2=ani spokojen/a, ani nespokojen/a, 3=mírně spokojen/a, 4=zcela spokojen/a

14: Hodnocení současného sexuálního života – 0=zcela nespokojen/a, 1=mírně nespokojen/a, 2=ani spokojen/a, ani nespokojen/a, 3=mírně spokojen/a, 4=zcela spokojen/a

17: Počet sexuálních partnerů

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno a příjmení autora/ky: Martina Gregořicová

Studijní program: Sociální politika a sociální práce

Studijní obor: Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

Název práce: Vliv prvního pohlavního styku na současný sexuální život studentů vysokých škol

Počet stran (bez příloh): 58

Celkový počet stran příloh: 10

Počet titulů české literatury a pramenů: 31

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 5

Počet internetových odkazů: 1

Vedoucí práce: PhDr. Olga Havránková

Rok dokončení práce: 2010

Posudek oponenta bakalářské práce na Pražské vysoké škole psychosociálních studií

Jméno a příjmení studentky: Gregořicová Martina

Obor studia: Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

Název práce: Vliv prvního pohlavního styku na současný sexuální život studentů vysokých škol

Oponent práce: Mgr. Klecanda Antonín

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 58

Počet stránek příloh: 10

Počet titulů v seznamu literatury: 36

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

		X		
--	--	---	--	--

Oborová příléhavost tématu

		X		
--	--	---	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	X			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		X		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

		X		
--	--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	X			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	X			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	X			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

X				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	X			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	X			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	X			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	X			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

		X		
--	--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

		X		
--	--	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Autorka na str. 43 uvádí: „ Z hodnocení vyplývá, že ženy jsou celkově více spokojeny se svým sexuálním životem, než muži.“ Dá se zdůvodnit, proč tomu tak je? Koreluje vyšší spokojenost s některým dalším zjištěným údajem?

V případě, že respondent mluví jak s partnerem, tak s ostatními, upřednostnila studentka variantu partner (str. 47). Proč takto záměrně potlačila údaj o počtu známých se kterými mladí lidé sdílí své důvěrné informace? Nedomnívá se, že tím došlo k metodologické chybě? Z jakého důvodu upřednostnila kategorii „partner“, před kategorií „někdo jiný“?

Kde je tabulka č. 16, na kterou je odkazováno na str. 48?

Studentka uvádí, že spoléhá na pravdivé odpovědi (str. 51). Avšak vzhledem k anonymitě neměla zpětný kontakt na respondenty a nemohla tak zjistit, jestli se při vyplňování na internetu nedopustili např. překlepu. Nebylo by pro interpretaci údajů příznivější potlačit extrémní hodnoty?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Z formálního hlediska se studentka dopustila několika chyb. Nemá zarovnané některé odstavce (např. str. 20, 22), věty nejsou ukončeny tečkou (str. 19, 49, 50), popř. chybí část věty (str. 9, 46). Na některých místech mírně porušila citační normy (str. 21).

Celkově však hodnotím práci jako velmi zdařilou. Na začátku práce autorka výborně vymezuje pojmy a předkládá definice z nejrůznějších zdrojů. Následně popisuje východiska, ve kterých dobře skloubila citace z oblasti psychologie, filozofie, sociologie, pedagogiky a sexuologie. Kvalitní práce s odbornou literaturou se prolíná celou prací a troufám si říci, že zdařilá teoretická část by mohla sloužit jako úvod pro pedagogy do sexuální výchovy na školách.

V další části práce je znát, že autorka ví, co chce zkoumat a uvědomuje si možné metodologické problémy. Zdařile formuluje cíle práce i hypotézy.

Ve výzkumné části se nedopouští generalizace a velmi dobře reflektuje odpovědi respondentů. Za jediný nedostatek považuji, že se studentka nesnaží nalézt vztahy mezi jednotlivými daty získanými výzkumem. V práci si sice zodpoví na své hypotézy, avšak se získanými daty by se mohla pokusit i o víc.

Závěrem bych autorce doporučil toto téma neopouštět a dále jej rozvinout např. v diplomové práci při magisterském studiu.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: 1

Datum, podpis: 14.5.2010, Klecanda

PRAŽSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA PSYCHOSOCIÁLNÍCH STUDIÍ

Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

Posudek bakalářské práce

Autorka: **Martina Gregořicová**

Název práce: **Vliv prvního pohlavního styku na současný sexuální život studentů vysokých škol**

Vedoucí práce: PhDr.Olga Havránková

Autorka se ve své bakalářské práci s odvahou pustila do tematiky neprozkoumané, i když nepochybně zajímavé i významné.

Práce je klasicky členěna na část teoretickou a empirickou. V teoretické části autorka především vymezuje relevantní pojmy, zachycuje východiska problematiky a vlastní problematiku počátků sexuálního života. Empirická část obsahuje kvantitativní šetření provedené dotazníkovou metodou, jímž se autorka snažila zjistit, zda existuje vztah mezi prvním pohlavním stykem a současným sexuálním životem studentů vysokých škol.

Autorka prokázala svou schopnost formulovat vlastní názory, pracovat s literaturou i s jazykem – po stránce stylistické i gramatické. Formulace výzkumné otázky je jasná, formulace hypotéz přiměřená, metody byly zvoleny adekvátně.

Práce splňuje požadavky na tento typ písemné práce kladené. V případě zdařilé obhajoby doporučuji hodnocení **výborně**.

PhDr.Olga Havránková

V Praze, 2.5.2010